Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнэй 1921 оной декабриин 21-hэд гараа | № 66 (13555) | 1974 оной мартын 20, среда | Сэн 2 мүнгэн

Ододорхоилхы жэлэй габшагай алхамууд

КПСС-эй ОБКОМДО

Хүдөө ажахын техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха тухай Хурамхаанай аймагай механизаторнуудай ба хүдөө ажахын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл тухай

Хүдөө ажахын техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха социалис мүрысөөндэ оролсоhон Хурамхаанай аймагай колхоз, совхозуудай болон аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй механизаторнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй абаhан социалис уялгануудые КПСС-эй обкомой бюро hайшаан дэмжээ.

Казахай ССР-эй, Белоруссиин ССР-эй болон Ростовско областиин хүдөө ажахын механизаторнуудай үүсхэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхые КПСС-эй обкомой бюро республикын Хүдөө ажахын министерство, совхозуудай болон «Сельхозтехника» нэгэдэлнүүдые, хүдөө ажахын трестнүүдые, КПСС-эй райкомуудые, аймгүйсэдкомуудые болон колхоз, совхозуудай, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй партийна организацинуудые уялгалаад, техникэ эрид hайнаар ашагладаг болохо, машинануудай халаанай болон үдэрэй бүтээсые дээшэлүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдые колхоз, совхоз болон «Сельхозтехникын» нэгэдэл бүхэндэ хараалха эрилтэ табяа.

Тинхэдээ механизаторнуудые хэрэгтэй соонь, сагдары hурган бэлдэхэ, тэдэнэрэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ, трактор болон комбайнуудые хоёр халаанда хүдэлгэдэг болохо, трактор, машинануудай хойноhоо техническэ харууhалга hайжаруулха, hайн шанартайгаар заhабарилха, техникэеэ нарин hайнаар абажа ябаад, удаан саг соо хэрэглэхэ асуудалнуудта гол анхаралаа табиха шухала гэжэ тоолоо.

Хүдөө ажахын техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха талаар дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй ябасые газетэнүүдтэ, радио болон телевиденеэр үргэнөөр харуулжа байха эрилтэ республикын болон аймагуудай газетэнүүдэй редакцинуудта, республикын телевидени болон радио-дамжуулгын комитедтэ табигдаhан байна.

ХУРАМХААНАЙ АЙМАГАЙ КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ, «СЕЛЬХОЗТЕХНИКА» НЭГЭДЭЛЭЙ МЕХАНИЗАТОРНУУД БОЛОН ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

1974 ондо ороohо таряа болон хүдөө ажахын бусад ургамалнуудай баян ургаса абаха гэhэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, бидэнэр, Хурамхаанай аймагай колхоз, совхозуудай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй механизаторнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд техникэеэ эрид hайнаар ашагладаг болохын түлөө, машинануудай халаан болон үдэрэй бүтээсые дээшэлүүлхэ, горючи болон тоhодолгын материалнуудые, запчастьнуудые болон бусад материалнуудые арьбалха, тракторнуудаа, комбайн болон хүдөө ажахын машинануудые hайнаар хадагалдаг болохын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээбди.

Манай эндэхи эрхэ байдалда газар таряалангаа болбосон ёhoop эрхилдэг болохо, тарялан дээрэхи хүдэлмэриин болзорые хороохо болон шанарыень дээшэлүүлхэ, эсэсэй эсэстэ — баян ургаса абаха тэмсэлдэ машина болон түхеэрэлгэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ шиидхэхы удха шанартай гэжэ бидэнэр hайса ойлгонобди.

КПСС-эй Центральна Комитедэй дэмжэhэн Казахай ССР-эй, Белоруссиин ССР-эй болон Ростовско областиин хүдөө ажахын механизаторнуудай үүсхэлые hайшаан угтаха зуураа, бидэнэр 1974 ондо шэнэ социалис уялгануудые абаха гэжэ шиидээбди. Манай мүнөөдэрэй гол зорилго — хабарай тарилгада hайнаар, саг соонь бэлдэхэ хэрэг болоно. Бидэнэр тракторнуудаа, хүрьhэ элдүүрилдэг, тарилга хэдэг машинануудаа, агрегадуудаа 1974 оной мартын 28-haa оройтуулангүйгөөр заhабарилжа дүүргэхэ гэжэ шиидээбди.

Хабарай тарилгын эхилтэр ажахы доторoo түргэн зуурын курсануудта, 8-дахи СПТУ-да, дунда hургуулинуудта 200 механизаторые hурган бэлдэхэбди. Ажахы доторoo эмхидхэгдэhэн курсануудта 75 механизаторай мэргэжэл шадабари, классыень дээшэлүүлхэ, залуу механизаторнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхын тула тэдэнэрые дүршэл ехэтэй механизаторнуудта даалгаха, туhалагшадаар табихабди. Ажахынуудта дутуу байhан механизаторнуудые hурган бэлдэхэ зуураа, бусад ажалда, аймагай промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта хүдэлжэ байhан механизаторнуудые хабаадуулhанай ашаар хабарай тарилгын, ургаса хураалгын үедэ агрегат бүхэнии хоёр халаанда хүдэлгэхэбди. Тиигэжэ орооhото ургамалнуудай хабарай тарилгые хүдэлмэриин 10—12 үдэртэ үнгэргэхэбди.

Ургаса хураалгын техникые саг соонь бэлдэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха. Тэжээл бэлэдхэхэ машина болон түхеэрэлгэнүүдые июниин 25-haa оройтуулангүй заhабарилжа дүүргэхэ, орооhо хураха техникые, орооhоной тоог дээрэхи түхеэрэлгэнүүдые августын 1-hээ оройтуулангүйгөөр бэлэн болгохо байнабди.

Орооhоной комбайн бүхэнэй бүтээсые дээшэлүүлхын тула хураалгын агрегадуудта нэмэлтэ түхеэрэлгэнүүдые, хэрэгсэлнүүдые тодхожо, сагай уларилай хэды бирагүй үедэшье ургасаяа түргэнөөр, hайн шанартайгаар хураажа абаха арга олгохобди. Орооhо тарян хүдэлмэриин 20—22 үдэртэ хураагдажа дүүрэхэ. Намарай паар сентябриин 20 хүрэтэр хахалжа дүүргэхэбди Ургасаяа хураажа байха зуураа, бүхы hолоомоёо сугалуулха, hүрилхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулхабди.

Техникэеэ haадгүйгөөр хүдэлгэхын тула тэрэндэ саг соонь техническэ hайн харууhалга хэхэ шухала. Тиимэhээ бидэнэр ажахы бүхэндэ мастер-наладчигуудай саг үргэлжын звено байгуулжа, «Сельхозтехника» нэгэдэлдэ трактор, комбайн болон хүдөө ажахын машинануудай хойноhoo техническэ харууhалга хэхэ тусхай мэргэжэлтэй гурбан звено эмхидхэхэбди. Тарялан дээрэхи хүдэлмэриин эхилтэр техническэ харууhалга хэхэ нүүдэл агрегадууд болон мастерскойнуудые бүхыдэнь бэлэн болгохобди.

Хоёр халаанда хүдэлмэреэ эмхидхэhэнэй, заhабарилгын болон техническэ харууhалгын шанар hайжаруулhанай, мүн ажалай эмхидхэл гуримшуулhанай ашаар нёдондо жэлэйхиhээ тракторнуудай бүтээсые 5 процентээр, автомашинануудай бүтээсые 6 процентээр дээшэлүүлхэбди. Запасной частьнууд болон материалнуудые гамтайгаар гаргашалhанай, заhабарилгада болон техническэ харууhалгада түрүү технологи нэбтэрүүлhэнэй ашаар трактор, машинануудай ашаглалгын гаргашые адагынь 3 процентээр хямдаруулха байнабди. Бүхы тракторнуудта, комбайн болон автомашинануудта оньhон аргаар заправка хэжэ, горючи болон тоhодолгын материалнуудые адагынь 5 процентээр алмахабди.

Трактор, автомашинаяа. хүдөө ажахын машинанууд болон бусад техникэеэ hайнаар абажа ябахын, удаан саг соо хэрэглэдэг болохын түлөө, техникэ хадагалха болон тэрэнии hайнаар заhабарилха гуримые наринаар баримталхын түлөө оролдохобди. Ажахы бүхэндэ машинануудые хадагалха тусхай талмай түхеэрэгдэхэ.

Бүхы полевой стануудта механизаторнуудай байха, амарха зохид арга олгохо, тэндэ улаан булангуудые, столовонуудые түхеэрхэ байнабди.

Иимэ дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаха зуураа, бидэнэр техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын түлөө, бригада звено, ажахы бүхэндэ газар тарялангаа болбосон ёhoop эрхилдэг болохын түлөө тэмсэхые, горючи, тоhодолгын материалнуудые болон запчастьнуудые алмахын, тракторнуудай, хүдөө ажахын машинануудай хойноhoo hайнаар харууhалха, техникэеэ гамтайгаар хадагалхын түлөө тэмсэхые, тиигэжэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй социалис уялгануудаа хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулхые республикын колхоз, совхозуудай, «Сельхозтехника» нэгэдэлнүүдэй бүхы механизаторнуудые уряалнабди.

Эдэ социалис уялганууд аймагай механизаторнуудай, мэргэжэлтэд болон ажахынуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаа.

Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой Ц-Д. Г. Цыденовэй хүтэлбэрилдэг нуга сабшалан hайжаруулдаг отряд 1973 ондо ехэ хүдэлмэри ябуулhан юм. Отрядай гэшүүд 265 гектар шэнэ газар хахалhан, 395 гектар сабшалан дээрэ ногоо тарнhан байна. Мүнөө жэлэй хабарай тарилгада бэлэдхэл тус бригадынхид hайнаар эхилээ. Тэдэнэр мартын 15-да бүхы оньhон техникэеэ заhабарилжа дүүргээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhaa) тракторист В. В. Аюшеев, бригадир Ц-Д. Г. Цыденов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДАЙ ГҮРЭНДЭ МЯХА, ЬҮ, ҮНДЭГЭ ТУШААХА I КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

1974 ОНОЙ МАРТЫН 16-най МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

	Мяхан	hүн	Үндэгэн
Баргажанай	95	69	16
Баунтын	100	57	—
Бэшүүрэй	50	96	109
Зэдын	73	90	100,7
Яруунын	71	92	—
Загарайн	62	95	122
Захааминай	100,3	80	—
Кабанскын	51	80	116
Хэжэнгын	52	88	—
Хурамхаанай	44	85	—
Хяагтын	40	98	53
Мухар-Шэбэрэй	34	92	25
Ахын	70	40	—
Прибайкалиин	110	84	—
Хойто-Байгалай	200	149	—
Сэлэнгын	103	92	—
Түнхэнэй	115	98	—
Улаан-Үдын	62	110	71
Хоринн	79	83	78
Республика бүхыдөө:	66	92	85

НОРВЕГИИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР ЕРЭБЭ

Норвегиин Премьер-Министр Трюгве Браттели Советскэ правительствын уряалаар, албанай хэрэгээр мартын 18-да Москва ерэбэ.

Норвегиин ба СССР-эй гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ Норвегиин правительствын толгойлогшые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тушаалтад угтаа.

Аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаад, Норвегиин ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэбэ.

А. Н. Косыгин, Трюгве Браттели совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур дабшаба. Норвегиhээ ерэhэн айлшадые ажалшадай түлөөлэгшэд хани халуунаар амаршалаа.

Норвегиин Премьер-Министр ба А. Н. Косыгин айлшанай байхаар бэлдэгдэhэн газар тээшэ шэглэн ошобо. Мотоциклистнүүдэй хүндэлэлэй эскортын үдэшэhэн кортежэй дабшагша үйлсэнүүд хоёр оронoй гүрэнэй тугуудаар, транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй байба. Эдэнь Норвегиин Премьер-Министрые, Советскэ Союзай ба Норвегиин хоорондо хүгжэжэ, бэхижэжэ байгаа хани харилсаае hайшаан амаршална.

(ТАСС).

СОВЕТ-НОРВЕГИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Косыгинай, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, Норвегиин Премьер-Министр Т. Браттелиин хоорондын хөөрэлдөөнүүд мартын 18-да Кремль соо эхилээ.

Совет орон Норвеги хоёрой хоорондохи хани хүршэ ёhоной харилсаае саашадань үргэдхэхэ, бэхижүүлхэ ябадалтай холбоотой олохон асуудалнууд. тэрэшэлэн хоёр талые hонирхуулдаг уласхоорондын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

(ТАСС).

Совет-Норвегиин хэлсээндэ гар табигдаба

Суднаар ябалга тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын, Норвегиин королевствын правительствын хоорондохи хэлсээндэ мартын 18-най үдэр Кремлиин Ехэ ордон соо гар табигдаба.

Тус хэлсээндэ Советскэ правительствын зүгhөө — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Норвегиин правительствын зүгhөө — Норвегиин Премьер-Министр Трюгве Браттели хэлсээндэ гар табяа.

(ТАСС).

Хани ёhоной оршон байдалда

СССР-эй правительство Норвегиин Премьер-Министр Трюгве Браттелиин хүндэлэлдэ мартын 18-да Кремлиин Ехэ ордон соо обед эмхидхээ.

Норвегиин правительствын толгойлогшотой хамта, тэрээнтэй ерэлсэhэн хүнүүд, мүн Норвегиhээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Ф. Якобсен обедтэ байлсаба.

Совет талаhaa — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тушаалтад обедтэ байгаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Норвегиин Премьер-Министр Трюгве Браттели обедэй үедэ үгэнүүдые хэлэбэ. Эдэнэй хэлэhэн үгэнүүд анхаралтайгаар шагнагдажа, альга ташалгаар угтагдаа.

Обед хани ёhоной оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР К. Д. КАРПОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ашаг үрэ ехэтэй научна ба ниитын ажал ябуулгын түлөө түрэhөөр 60 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин таhагай Буряадай филиалай Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо, экономическа эрдэмэй кандидат **Карпов** Константин Дмитриевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной мартын 19.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР С. Г. БАДМАЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын совет, хүдөө ажахын эмхи зургаануудта үни удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлhэнэйнь түлөө, түрэhөөр 60 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой отделенние эрхилэгшэ **Бадмаев** Санжижап Гырыловичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной мартын 18.

КПСС-эй райкомуудhаа мэдээсэнэ

hУРАЛСАЛДА — ГОЛ АНХАРАЛ

Аймагай түб тосхон болохо Орлигой дунда hургуулиин багшанарай партийна эхин организациин хамтын суглаан болобо. Областной партийна XXVIII конференциин дүнгүүд болон hургуулиин коммунистнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал тэндэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Эдир үетэнние коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ гол зорилготой байhанаа хүсэд мэдэржэ, hуралсалай шанар hайжаруулхын тулада бүхы хүсэ шадалаа үгэхэ байhанаа эндэхи коммунистнууд нэгэн дуугаар мэдүүлээ. Гэхэ зуура, энэ талаар горитой хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэhэн, hуралсалай шанар нилээн дээшэлhэн байна гэжэ тэмдэглэгдээ.

Багшанар нүхэд Т. Д. Дамбаева, Г. А. Иванова, Г. А. Истомина, А. Ш. Аюшеева, Д. Д. Мунконова болон бусад үхибүүдые хүмүүжүүлхэ, hургаха хэрэгтээ горитой амжалтануудые туйлажа, жэл бүхэнние hайн үрэ дүнтэйгөөр дүүргэнэ гэжэ суглаан дээрэ хэлэгдээ.

Гэхэтэй хамта багшанарай хүдэлмэридэ зарим тэды дутуу дунданууд бии байhаар гэжэ үгэ хэлэhэн коммунистнууд Е. Д. Хамаганова, М. П. Галсанова, Л. Ш. Самбялова гэгшэд элиишэлбэ. Класchaa гадуур ябуулагдаха хүдэлмэридэ анхарал багаар хандуулагдана. Мүн зарим багшанар hурагшадта табигдаха ёhотой эрилтээ hуладхаhан байна. Зарим ушарта хэшээлнүүд методическа талаараа hанаhанда хүрэмөөр бэшээр үнгэргэгдэнэ.

А. Ш. Аюшеева, Д. Ш. Бугалова, Д. Ц. Нахандаков гэгшэд колхозууд болон эмхи зургаанууд hургуулида муугаар туhална гэжэ мэдүүлээ. Харин «Юрэнхы hуралсалай хүдөөгэй hургуулинуудай хүдэлхэ арга боломжые саашадань hайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1973 ондо абаhан тогтоол соо hургуулиин материальна үндэhэ hуури hайжаруулха талаар юун хэгдэхэ ёhотойб, хэн энэ хэрэгтэ анхарал хандуулха ёhотойб гэжэ сэхэ заагдаhан байна.

hургуули, түрэлхидэй хоорондохи харилсаа холбоо улам бэхижүүлхэ, хүмүүжүүлгын, hуралсалай хүдэлмэридэ шэнэ, түрүү онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ зорилго манай урда табигдана гэжэ үгэ хэлэhэн коммунистнууд тэмдэглээ.

Ц. ЦЫБДЕНОВ,
манай штатнабэшэ корр.
Ахын аймаг.

Эрдэмтын лекци

Буряадай хүдөө ажахын институдай философиин кафедрые даагша, философиин эрдэмэй кандидат, доцент Геннадий Иванович Хилтухин Захаминай аймагаар ябажа, hонирхолтой лекци уншаба.

СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, Ёнгорбойн. Хамниин совхозуудта 24 лекци уншаа.

«Совет-американ холбоо барисаан», «Үзэл сурталай хүдэлмэриин шухала асуудалнууд», «Уласхоорондын байдал тухай» ойлгосотой зохидоор хөөрэжэ, агитатор болон политинформаторнуудые, малшад болон механизаторнуудые ехэ баясуулаа.

Семинар болобо

Захаминай аймагай «Знание» бүлгэмэй лекторнууд, совхозуудай, промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай пропагандистнар, агитаторнууд, политинформаторнууд сугларжа, ээлжээтэ семинараа үнгэргэбэ.

КПСС-эй райкомой секретарь С. С. Бадмаев «Үзэл сурталай хүдэлмэриин байдал тухай» сугларагшадта хөөрэжэ үгөө.

Буряадай хүдөө ажахын институдай философиин кафедрые даагша, философиин эрдэмэй кандидат Г. И. Хилтухин «КПСС-эй экономическа политика тухай», Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай парткомой партийна кабинедые даагша К. А. Дубровский «Европодо аюулгүй оршон байдал байгуулхын түлөө СССР-эй ябуулжа байhан хүдэлмэри тухай» лекцинүүдые уншаhан байна.

М. ТУДУНОВ,
КПСС-эй райкомой пропаганда болон агитациин таhагые даагша.

ПРОФСОЮЗУУД ХООРОНДЫН АЙМАГАЙ СОВЕТ

Профсоюзай эхин организацинуудай түлөөлhэн делегадууд Загарай тосхондо болоhон профсоюзууд хоорондын нэгэдэхи конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаба.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлхэ талаар аймагай профсоюзна организациин дүүргэхэ зорилгонууд тухай асуудал сугларагшад зүбшэн хэлсэбэ. Мүн партиин Центральна Комитедэй Хандалга болон КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай абаhан хүдөө ажахын, промышленностиин, барилгын, хэлхээ холбооной, транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай тогтоол тушаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдөө.

Эдэ асуудалнуудаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Д. С. Санжимитынов элидхэл хэжэ, 1974 оной түсэбтэ даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, габшагай hайнаар хүдэлхэ ёhотойбди гэжэ мэдүүлбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ Ю. Л. Балханов, Хандагатайн леспромхозой профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ Д. Р. Жалсараев, Шулуутын леспромхозой профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ Н. Н. Мигулян, Шэпэ-Бэрээнэй механическо-заhабарилгын заводой оператор В. З. Смирнов, Онохойн дунда hургуулиин директор Н. В. Ключерев болон бусад хабаадалсажа, юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлые габшагай ажал хүдэлмэриин жэл болгохобди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлhэн байна.

Конференциин хүдэлмэридэ облпрофсоведэй президиумэй секретарь Д. Ц. Ринчино хабаадалсаба.

Конференциин hүүлдэ профсоюзууд хоорондын аймагай шэнэ соведэй эмхидхэлэй пленум боложо, президиум hунгагдаа. Президиумэй түрүүлэгшээр Ю. Л. Балханов hунгагдаhан байна.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша.

СЭДЬХЭЛ БАЯСУУЛМА, ЗОРИГ БАДАРУУЛМА БАЙГ ЛЭ

(Методическа конференциhээ)

Партиин райкомуудай политическа гэгээрэлэй кабинедүүдые даагшанарай методическа конференци hаяхан үнгэргэгдэбэ. Политическа, экономическа hуралсалые улам hайжаруулха, аша үрэ ехэтэй болгохо тухайда дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн эндэ болоhон байна.

Марксистско-ленинскэ hуралсал гуримшанхай, тусхай программаар ябуулагдадаг болонхой. Бүгэдэ ниитын экономическа hуралсал хоёрдохи жэлээ бэелүүлэгдэжэ байна. Имэ болоhонhоо хойшо коммунистнууд, комсомолшууд, хүдэлмэришэд, колхозниг уд шата дамжан, политическа эрдэмээ дээшэлүүлдэг болоо.

Политическа, экономическа hуралсал хадаа эрдэм ухаанай дээжээр хүн зоной оюун бодол баяжуулха, юhэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые зоригжуулха ёhотой гээд тус конференцидэ хабаадагшад тэмдэглэбэ. hуралсалые уран хурса, хүсэ нүлөө ехэтэй болгохо хэрэг пропагандистнарhаа, эдэнэрэй шадабари мэргэжэлhээ, оюун бэлигhээ болохо байна. Пропагандистнарай эрдэм дээшэлүүлхэ, методикыень улам нарижуулха тухайда авиационно заводой политическа гэгээрэлэй кабинедые даагша Г. Д. Чебунина дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэбэ.

Пропагандистнарай мэргэжэл дээшэлүүлхын тулада эндэ ехэ юумэн хэгдэдэг байна. 384 хүн пропагандистаар эндэ хүдэлдэг юм. Эдэнэрэй олонхинь дээдэ эрдэмтэй, 112-ынь марксизм-ленинизмын үдэшын университет дүүргэнхэй.

Пропагандистнарта теориин, методикын талаhаа туhаламжа үзүүлхын тулада политическа гэгээрэлэй кабинедэй дэргэдэ 28 хүнhөө бүридэhэн методическа совет байгуулагданхай. Эдэнэр бултадаа дүршэл ехэтэй, урдань пропагандистаар хүдэлhэн зон юм.

Зондо юумэ ойлгуулха, этигүүлхэ, тингэжэ жэгүүртэ бодомжо түрүүлхэ эди шэди, шадабари бэлэхэнээр ерэдэггүй юм. Имэ шэнжэ шанар оролдолгын хүсөөр бии болодог гээшэ гэжэ нүхэр Чебунин үргэлжэлүүлбэ. Зүгөөр манай методическа совет пропагандистнарта алибаа туhаламжа үзүүлхэ гэжэ оролдодог юм. Методическа соведэй гэшүүн бүхэндэ хэдэ хэдэн hургуули даалгажа үгтэдэг юм. Тэрэ методист даалгагдаhан hургуулинуудайнгаа хэшээлдэ ябажа, шалгажа байдаг гуримтай. Удаань методическа соведэй зүблөөн дээрэ тэдэ хэшээл тухайдаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэдэг. Жэшээнь, мартын 11-дэ экономическа hургуулинуудай хэшээлнүүдые хаража үзэhэн байгаабди. Методическа соведэй гэшүүн, заводой главна энергетик нүхэр Блинов даажа абаhан hургуулинуудайнгаа хүдэлмэри тухайда, пропагандистнартай хүдэлдэг дүршэл тухайдаа хөөрэhэн байна. Игэжэ пропагандистнарта бодото туhаламжа үзүүлнэ.

Методическа соведэй гэшүүн бүхэндэ шанга эрилтэ табидаг гуримтай. Гадна эндэ залуу пропагандистын hургуули хүдэлдэг юм. Методическа конференци пропагандистын ажалда ехэ туhатай гэжэ бодото байдал харуулба.

Нэмэл хэшээлнүүдые үнгэргэжэ, тэдэнээ дэлгэрэнгыгээр хаража үзэдэг тухайдаа конференцидэ хабаадагшад дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. Пропагандистнарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ имэ хэшээлнүүдэй мүн лэ туhатай байhаниинь ойлгосотой. Партиин райкомуудай политическа гэгээрэлэй кабинедүүдые даагшад А. Задорожный (Хяагта), В. Д. Паньков (Бэшүүр) болон бусад энэ асуудалаар үгэ хэлээ.

Комсомолшууд, залуушуулай политическа hуралсал hайжаруулха, эрхим hайн пропагандистнарые томилхо тушаа эндэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Политическа гэгээрэлэй кабинедүүдые даагшанарай методическа конференцидэ бэлдэхэдэ, КПСС-эй обкомой политическа гэгээрэлэй байшан соо выставкэ эмхидхэгдэhэн байна. Политическа, экономическа hуралсал эмхидхэхэ, хүсэ нүлөө ехэтэй болгохо талаар кабинедүүдэй хэжэ байhан хүдэлмэри эндэ харуулагданхай. Авиационно, прибор бүтээлгын заводуудай политическа гэгээрэлэй кабинедүүдэй хэдэг хүдэлмэри дэлгэрэнгыгээр эндэ табяатай. Фото-зурагууд, диаграмма, альбомууд соо булта харуулагдана. Пропагандистнарай хүдэлмэриин дүршэл тухай хуудаhанууд, багахан букледууд бии.

Эндэ шэнэ юуй биинб гэхэдэ, партиин Мухар-Шэбэрэй райкомой политическа гэгээрэлэй кабинет нэмэл хэшээлнүүд, методическа конференцинүүд дээрэ хүнүүдэй хэлэhэн үгэ магнитофон дээрэ бэшэжэ абадаг байна. hүүлдэнь тэрэнииень табижа шагнаад, үргэнөөр зүбшэн хэлсэдэг гуримтай болонхой. Энэнь hуралсалай шанар, удха hайжаруулха, пропагандистын мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туhатай байhаниинь ойлгосотой.

Политическа гэгээрэлэй кабинедүүд болбол марксистско ленинскэ hуралсал, бүгэдэ ниитын экономическа hуралсал эмхидхэхэ, пропагандистнарта теориин, методикын талаhаа алибаа туhаламжа үзүүлхэ үүргэтэй байhаниинь элитэ. Тиимэhээ методическа конференци, эндэ эмхидхэгдэhэн выставкэ хадаа эдээнэй хүдэлмэриин зарим талыень харуулжа шадаа. Эдэ кабинедүүдэй үнэхөөрөө методическа түб болохо, саашадаа хүдэлмэрээ улам hайжаруулха хэрэгтэ эдэ хэмжээнүүдэй туhатай байхань лабтай.

Д. ЖУГДУРОВА.

ЛЕКТОРНҮҮДЭЙ hУРАЛСАЛ

Уласхоорондын байдал мүнөө орёо, үйлэ хэрэгүүд хойно хойноhоо боложол байха. Тиимэhээ эдээние шэнжэлжэ, согсолжо, лекторнүүдтэ туhалха хэрэгтэй болодог. Лекторнүүдэй семинар имэ туhаламжа үзүүлдэг байна.

КПСС-эй Загарайн райком, «Знание» бүлгэмэй аймагай организаци имэ семинар hаяхан үнгэргэбэ. Лекци уншаха методико тухай «Знание» бүлгэмэй республикын организациин түрүүлэгшын орлогшо Г. Д. Басаев хөөрэжэ үгэбэ. Уласхоорондын байдалай зөөлэржэ байгаа үедэ үзэл сурталай тэмсэлэй зарим шухала асуудалнууд тухайда партиин райкомой пропаганда, агитациин таhагые даагша В. З. Бардымов хэлэбэ. hүүлэй үедэ дэлхэй дээрэ боложо байгаа үйлэ хэрэгүүд тухай Новоильинскэ дунда hургуулиин директор В. И. Сафронов хөөрэhэн байна.

Уласхоорондын асуудалаар лекци уншадаг лекторнүүд, «Знание» бүлгэмэй эхин организацинуудай түрүүлэгшэнэр энэ семинарта хабаадалсаба.

Н. КУЧУМОВ.

Калининай торгоной фабрикада предприятияа hэльбэн шэнэлхэ хүдэлмэри дүүргэгдэбэ. Цехүүдтэ торго нэхэлгын үндэр бүтээсэтэ 600 станок ба шэнэ полиэфирнэ утаhа гаргаха машинанууд тодхогдоо. Ингэжэ тус предприятиин үйлэдбэриин бүтээсэ 800 хүдэлмэришэдтэй шэнэ фабрика ашаглалгада үгтэhэнтэй адляар дээшэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрикын нэгэ цех соо. Цехэй партбюрогой гэшүүн, «РСФСР-эй бэрхэ торго нэхэгшэ» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн бэрхэ торгошодой нэгэн Н. А. Романова.

ТАСС-ай фотохронико.

Кварталай түсэб—хоёр hара соо

Байгша оной эхинhээ хойшо Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой hаалишад, малшад ажалай ехэ амжалта туйлаба. Гүрэндэ 2000 центнер hү худалдаха кварталайнгаа дээшэлүүлэгдэhэн түсэб болзорhоонь хорин табан хоногоор урид дүүргэбэ. Туйлаhан амжалтаараа зоригжоhон ажахын hаалишад, малшад ажалайнгаа эршэ улам шангадхажа, кварталай дүүрэтэр үшөө 750—800 центнер hү тушаахабди гэжэ мэдүүлбэд.

КПСС-эй ЦК-гай Хандалгада харюу болгон, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахадаа, колхозой hаалишад, малшад, тугалшад табан жэлэй тодорхойлхы, 1974 ондо үнеэн бүриhөө hү hаалгаяа үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ 554 килограммаар дээшэлүүлжэ, 2280 килограммда хүргэхэбди гэhэн социалис уялга абаа hэн.

Колхозой правлени, партийна организаци фермын коллективэй дунда эмхидхэлэй болон политическа хүдэлмэри үрэ ехэтэйгээр ябуулжа захалаа. hаалишад, малшадай дунда мүрысөөн эмхидхэгдэhэн, түрүүшүүлые моральна, материальна талаар урмашуулгын гурим шэнээр зохёогдожо, хүн бүхэндэ хүргэгдэhэн байна. Ажалай дүн арба хоноод лэ гаргагдажа, эли газарта үлгэгдэжэ захалаа. Гурбан хүнhөө бүридэhэн партийна бүлэг байгуулагдаа. Тэрэниие коммунист, ухаршан А. М. Белозеров хүтэлбэрилнэ.

Эдэ болон эмхидхэлэй бусад хүдэлмэри ябуулhанай, тэжээлэй рационние зүбөөр тааруулжа, үнеэн бүхэндэ үгэдэг болоhоной ашаар hү hаали хараа байса дээшэлhэн байха юм. Колхозой 550 үнеэд томодхогдоhон нэгэ фермэдэ харууhалагдадаг. Тэжээл үгэхэ, шэбхэ шабааhыень гаргаха, уhалха гэхэ мэтэ ажал оньhожоруулагданхай. Дүрбэн цехтэ 35 hаалишад ажалладаг. Цех бүхэн хоорондоо мүрысэдэг юм. hаалишадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ М. М. Филиппова түрүүлжэ ябана. Тэрэ жэлэй эхинhээ хойшо хоёр hарын туршада үнеэн бүриhөө 575 килограмм hү hаагаа. Тэрэнэй удаа Е. И. Федорова ябана.

Нёдондо үбhэ тэжээлээр дутамаг байhанhаа, правлениин, партийна организациин зүгhөө анхаралай hуладаhанhaa уламжалан, фермын hаалишад, малшад hаалияа ехээр доошолуулhан, үнеэн бүриhөө hү hааха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй hэн. Мүнөө эдэ дутагдалнууд усадхагданхай. Фермые даагшаар хүтэлбэрилхы баян дүршэлтэй, эрилтэ ехэтэй Н. П. Белозеров дахинаа томилогдоо.

— Коллективнай ехэ, 72 хүнhөө бүридэнхэй. Энэ жэлэй даабари үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэмнай КПСС-эй ЦК-гай Хандалга бидэниие зоригжуулна, хүсэн дээрэмнай хүсэ нэмээнэ. Фермын малшан бүхэн табан жэлэй тодорхойлхы, мүнөө жэлэй уялгые үлүүлэн дүүргэхэ гэhэн hанал бодолтойгоор ажаллана, — гээд Николай Платонович хөөрэнэ.

Эбтэй эетэй энэ коллектив жэлэй түрүүшын үдэрhөө ажалайнгаа эршэ улам шангадхаба. Үдэр бүри 34—35 центнер hү hаажа, 30—32 центнерыень гүрэндэ тушаана. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо гүрэндэ hү худалдалга 44 процентээр дээшэлээ. Нёдондо февралиин hүүлшын арбан хоногто гүрэндэ 160 центнер hү худалдаhан байбал, мүнөө 255 центнерые тушаагаад байна.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

Петропавловка тосхоной гүрэнэй үрэhэнэй инспекцидэ гурбан лаборант ажалладаг юм. Мүнөө эдэ тарилгада хаагдаhан үрэhэнэй шанар хоёрдохёо шалгажа захалба. Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой, Оёорой совхоздо хаагдаhан үрэhэнэй шалгагдажа элирүүлэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: лаборант Галина Невзгодова.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮНДЭР ШАНДА ХҮРТЭГШЭ...

БАЯН ТАЛЫН БАСАГАН

Хүдөөгэй малшад үдэрhөө үдэртэ ажалай габьяа харуулжа ябадаг.

Тиимэ зоной нэгэн Хяагтын совхозой сакманщица Чимбеева Нимасу болоно.

Нимасу өөр тухайгаа хөөрэхэ дурагүй юм. Энэнь магад, талын малшадай заншал байгаа ха гү, али үлүүсэ бэеэ hайрхаха дурагүй хүнэй абари заншье байжа болохо. Теэд хүниие хэрэгээрнь, хүлэгые ябасаарнь сэгнэ гэhэн үгэ бии ха юм даа.

Энэ хүмнай арбан дүрбэтэйхэнhөө дууhашагүй ажалай далайhаа амсажа эхилhэн байна. Тэрэнь залуухан басаганай үнжэгэн зөөлэхэн хурганuудай hаалиин үхэрнүүдэй хүжүүн хүхэ татаhан үдэрнүүдhөө эхитэй. Тиигээд лэ hаалишан болоhон сагhаань хойшо арбан юhэн жэл үнгэршөө. Нимасуугай hааhан hүн мүрэн болон урдаа, тэнжээhэн тугалнуудынь hүрэг болон ябаа бээз.

— Тиихэдэ хэр хүшэр эм, — гэжэ асуухадамнай, дүшөөд гаратай сарюун hамган:

— Ганса намдашье бэшэ, тэрэ сагай бүхыл hамгадта хүндэ байhан юм даа,теэд яахабши, хүдэлхэл хэрэгтэй байгаа ха юм.

«Хүдэлхэл хэрэгтэй байгаа ха юм!». Ямар гүнзэгы удхатай үгэнүүд гээшэб!

Энэ үедэ манай хөөрэлдөөе шагнажа hууhан ахалагша хонишон Пүрбэ Самданов:

— Манай Нимасу hаалишан ябахадаа, ехэ hү haaxa гэжэ яажа оролдодоггоо, нарай тугал бүхэниие яажа ухи хүүгэд мэтэ ямбалдаг тухайгаа нэгэшье үгэ хэлэнэгүй, харин тиихэдэ эрхим hаалишадай нэгэн ябаhан юм,—гэхэдэнь, Нимасу гараараа «хүрөө!» гэhэн тэмдэг үгөөд:

— Үнгэрhэн юумэ онгилоод яахамнайб, мүнөөл hаалишадай ажалай хүнгэрhэниинь баясамаар, — гэжэ хэлэбэ.

Хэды жэлэй саана ухи хүүгэдээ, үтэлhэн эхэеэ орхихо аргагүй дээрэhээ hаалишанhaa болёод, совхозой элдэб ажалда ябаха баатай болоо hэн. Үбhэ хулhашье хуряалганда, ноохошье хайшалганда, шье ажалда хүдэлhэн... Теэд ямаршье ажал хэ... тэрээндэ оролдосотой, хандадаг hэн тула ... Чимбеева hэтэл түрүү... зэргэдэ ябадаг hэн.

— Минии отарада ... жэлээ сакманщигаар ... байна. Теэд Нимасуу... наар хүдэлхэ хүн ... — гээд ахалагша ... хөөрэбэ.

Нёдондо нүхэр ... 80 хурьга абаха түсэ... 235 хурьга абаhан ... Тиимэhээ ахалагша ... Самдановагай 100 эхэ... hөө 101 хурьга абаха... та туйлаhанда, Нимасу... хубита оролсоо ха юм...

— Мүнөөшье жэл ... наар абтажа эхилэд ... эдихэ хоолооршье ... абаhан уялгаа дүүрг... хабди, — гэжэ нүхэр ... новай хэлэхэдэ, Нимас... абаад:

— Хурьгадаал ... ухүүлхэгүй гэжэ орол... шэ юумэн хэрэггүй,-... hанаагаа зобонгёор ...

— Имэл даа, ... мнай, үдэр hүнигүй ... хурьгад соогуураа ... эрьежэ байдаг хүн ... hуужа аяга сайшье ... сүлөөгүй ябадаг юм... дэн бэшэшье нүхэр... масуугаа магтаба.

Энэшье түрэлги... нүхэр Чимбеева бэшэ... щигуудhаа олон хурь... байгаа hэн.

Олон жэлдэ ажал... харуулжа ябаhанайнь ... Нимасуе гүрэн ... 1972 ондо В. И. Лени... рэhөөр 100 жэлэй ой... рай медаляар, ... жэлдэ Ажалай Улаан ... орденоор шагнаhан ба...

1968-69 онуудта ... Адагай сомоной Совед... тат ябаа. 1973 онhоо ... депутадуудай Совед... талаар hунгагданхай ...

Мүнөөшье Нимасу ... отделениин депутат... тын түрүүлэгшээр ху...

Д. ДЫЛГЫ...
Хяагтын аймаг.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДhАА МЭДЭЭСЭНЭ

УКРАИНА:

УТААНhАА — «ҮРЭЖЭЛЭЙ ВИТАМИНУУД»

Украинын химигүүд руда хайлуулхада гарадаг серэтэй ангидридhээ Магнитогорскын металлургическа комбинадай агаарай дайдые сэбэрлэхэ арга олоhон байна.

Харьковай эрдэмтэдэй проектээр тус предприятида хүсэтэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Түмэр амhарта худар утаатай халуун агаар, дуhалнууд болотор жэжэдхэгдэhэн избёосхо шангаар шахагдан оруулагдана. Тиигэжэ бии болгогдоhон гипс минеральна утэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэдэ хэрэгтэй зүйл болодог. Имэ утэгжүүлгые үнэhэлиг ба хужармаг хүрьhэндэ тараабал, ороhо таряанай ургаса эрид дээшэлнэ.

Харьков.

КАЗАХСТАН:

ЖОЛООШОН-МИЛЛИОНЕР

Жетыбайска автобазын жолоошон Социалис Ажалай Герой Тайшик Казбеков Мангышлагай харгыгаар хоёр миллион километр зайе гаталhан байна. Түсэбтэ табан жэлэй эхинhээ хойшо 20 мянган тонно ашаа зөөгөө.

Коммунист Казбеков Мангышлагай жолоошодой дундаhаа эгээл түрүүлэн, хоёр прицеп хилгэhэн машинаар ябажа эхилээ hэн. Тиигэhэнэй ашаар эрьесэ бүхэндөө дүшөөд тонно ашаа зөөдэг.

Түрүү жолоошоной үүсхэлые эндэхи хахад аралай 200 гаран жолоошод дэмжэбэ.

Т. Казбеков ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб табяад, машинын хооhоор ябалгые 10 процентээр хороожо, алмаhан түлишөөрөө hара соо хоёр үдэр хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидээ. Абаhан уялгаяа тэрэнэй дүүргэхэ байhаниинь дамжаггүй.

Шевченко хото.

РСФСР:

МЕТАЛЛААР ГҮРЭГДЭhЭН УГАЛЗА

Костромадахи «Ураанай Ипатьевска Монастырь» гэжэ музей-заповедник тэ «Красносельская Скань» гэдэг выставкэ нээгдээ.

Волго мүрэн шадархи Красное тосхоной зон урда сагhаа хойшо гоё hайхан зүйлнүүдые урлан бүтээдэг байhан юм. Тэдэнэй хэрэглэдэг зэмсэгшье хэдэн зуун жэлэй туршада мүлиржэ, гоё маяг хэлбэри болонхой.

Красное тосхон шадар, Болгын эрьеhээ археологуудай олоhон зүйлнүүд выставкэ дээрэ табигдаа. XIX зуун жэлэй тэн багта Красное тосхоной урашуул эхэнэрнүүдэй зүүдхэл, элдэб гоё амhартануудые бүтээдэг болоhон байна. Тэдэнь мүнэй үе хүрэтэр ерэнхэй.

Кострома.

* * *

НУУРАЙ ЗАГАhАДТА

hонирхолтой ашаан — полиэтилен туулмаг соо хэгдэhэн 20 миллион хабшаахай Буряадhаа самолёдоор Ленинград эльгээгдэбэ. Байгалай мүльhэн дороhоо губшагдан абтаhан эдэ хабшаахайнууд нуурай загаhадта hайн тэжээл болохо. Тэдэниие Ильмень нуурта табижа үсхэбэрилхөөр хараалагданхай.

Улаан-Үдэ.

ЛИТВА:

hУРАЛСАЛАЙ ЗАВОД

Литвагай «Практика» гэдэг hуралсалай предприятинуудай нэгэдэл зуу мянгадахи станогоо бүтээн гаргаба. Эндэхи түбэй завод болон найман филиалдань түмэр отолдог түхеэрэлгэнүүдhээ гадна, hуралсалай электронно түхеэрэлгэ, радиотехническа ба электронно промышленностиин хэрэгсэлнүүдые, арадай хэрэгсэлэй эд бараа бүтээдэг байна. Эндэ hуралсалай практика гаража байhан, республикын техникумүүдэй hурагшад тиимэ продукци үйлэдбэрилдэг юм.

Энэ нэгэдэлэй эмхидхэгдэн байгуулагдаhаар жэл үлүүтэй саг үнгэрөө. Бүхы хүдэлмэринь уран бэрхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

Түбэй завод, тэрэнэй бүхы филиалнууд промышленна предприятинуудай түхэл маягуудтайгаар эмхидхэгдэнхэй юм. Эндэхи үйлэдбэри бүхэн өөрын түсэбтэй. Участок бүхэндэнь социалис мүрысөөн эмхидхэгдэнэ.

1973 ондо «Практика» нэгэдэл долоон миллион үлүүтэй түхэригэй продукци гаргаhан байна. Олзынь ехэнхи лабораторинуудай түхеэрэлгэ абаха ба шэнэ цехүүд бариха хэрэгтэ гаргашалагда...

ТАДЖИКИСТАН:

ЖЭГҮҮРТЭ НҮҮДЭЛШ...

Таджикистанда үнгэр... жэлэйхиhээ хоёр дахин... шубууд мүнөө жэл үбэл... Ой модоной ажахын гү... комитедэй хүдэлмэрилэг... мүн республикын Наукын... академиин эрдэмтэдэй т... гоор имэ дүн гараhан б...

hүүлэй хэдэн жэлэй ... соо Таджикистанда агнуу... ригдоhон байна. Энэнь ... шубуудай үбэлжэхэ, ... шубуудай олошорходо ... зохид байдал олгоно. ... хүйтэнэй үеэр жэгүү... эдюулхэ тэжээл заказни... та, ой модоной ажахы... бэлэдхэгдэнхэй.

Эндэхи нуурмагууд... жэhэн жэгүүртэд hаяын... га хүйтэнhөө тэрьелэн, ... публикын урда хизаар ... ниидэшэhэн байна. Тии... лаан үдэрнүүдэй боло... хамта тэдэ шубууд хойш... Казахстан, Баруун Сибир... лон дам саашаа тундра... зорино.

Душанбе.

(ТАСС)

ТУРКМЕНИ:

ЗАВОДУУД УРГАН БОДОНО

Хлопок сэбэрлэдэг заводой барилга Туркмениин Сакар гэжэ тосхондо эхилбэ. Эндэ жэлэй турша соо 14 мянган тонно утаhан үйлэдбэрилэн гаргагдаха юм.

Мүн имэ завод Мургабта баригдана. Кара-Кумай канал шадар ургуулагдадаг нарин утаhатай сортын хлопок тус предприятида болбосоруулагдаха юм.

Эдэ хоёр завод 1975 ондо ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

Ашхабад.

РЕСПУБЛИКЫН ЗАСАГАЙ ДЭЭДЫН ЗУРГААНУУДТА

ХУУЛИ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭХЭ ЁҺОТОЙ

«СССР-эй ажалшадай депутадуудай Советэй депутадуудай эрхэ ба уялга тухай хуули бэелүүлхэ талаар Улаан-Үдын худөөгэй ба ...нэй аймсоведүүдэй хүдэлмэри тухай гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр А. И. ...ников, В. Д. Таханов ...дэй элидхэлые Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум һаяхан хараа үзэбэ.

Дурсагдагша аймагуудай нютагай Соведүүд депутадай эрхэ ба уялга тухай Хуули бэелүүлхэ талаар хүдэлмэри яһала ябуулна. Хуулиин дүримүүдые депутадтай, мүн эмхи зургаануудай, предприятинуудай ажахынуудай, хүтэлбэрилэгшэдтэй танилсуулха талаар нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд элдэб хөөрэлдөө, семинар, зүблөөнүүдые үнгэргэнэ. Ажалшад болон олониитэ хүн зоной үзэмжэдэ хуулиин ёһо дүримүүд табигдана. Тус талаар нютагай бүхы Соведүүдтэ тусгаар сессинүүд үнгэргэгдэһэн байха юм. Тэдээн дээрэ хэгдэхэ ажалай хэмжээ ябуулганууд хараалагдажа, ажал хүдэлмэри хэгдэжэ эхилһэн байна.

Хүйтэнэй, Ехэ-Куналейн, Хэрэнэй ба бусад сельскэ, сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомуудай дэргэдэ депутадуудай таһагууд хүтэлдэг байна. Тэндэнь нютагай Соведэй депутадуудай ажал хүдэлмэри харуулһан булангууд эмхидхэгдэнхэй, тэдэнэй эрхэ ба уялга тухай номууд табяатай байха юм. Түрүү депутадуудай дүй дүршэлтэйшье эндэ танилсажа болоно.

Энээнһээ гадна тус аймагуудай депутадууд сессинүүд, гүйсэдкомууд дээрэ харагдаха асуудалнуудые бэлдэхэ, зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо, һунгагшадтаяа тэдэнэй холбоонь һайжараа. Жэшээнь, Улаан-Үдын аймсоведэй депутадууд һунгагшадтаяа уулзаһан, тэдэнэйнгээ урда тоосоһон байха юм. Һунгагшадай захяануудые бэелүүлхэ талаар мүн лэ бага бэшэ ажал ябуулагдана гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэри дээрэ хүдэлжэ ябаһан депутадуудай олонхинь социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй хабаадана, олондо жэшээ харуулна.

Депутадуудай эрхэ, уялга тухай хуули шудалалга Совэдэй ба ниитын бусад хүдэлмэринүүдые һайжаруулха, арадай ажахын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ талаар Соведүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэдэ ехэхэн нүлөө үзүүлээ гэжэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум тэмдэглэбэ.

Гэхэтэй хамта Верховно Соведэй Президиум тус ажалда анхармаар олон дутагдалнуудай бии байһан тухай зааба. Депутадай эрхэ ба уялга тухай хуули сахиха, дэлгэрүүлхэ талаар Улаан-Үдын хүдөөгэй, Түнхэнэй аймагай Соведүүд бии байгаа арга боломжонуудые хүсэд дүүрэнөөр хэрэглэнэгүй. Түнхэнэй аймагай Толтойн, Жэмһэгэй, Улаан-Үдын аймагай Ивалгын, Гүрэльбын сомоной, сельскэ Соведүүдэй депутадууд һунгагшадаа тус хуулитай танилсуулха талаар мүртэй ажал ябуулнагүй, һунгагшадтаяа холбоогоо һайжаруулхын түлөө мууса оролдоно, саг соогоо тэдэнэйнгээ урда тоосоногүй.

Тиихэдэ Гүрэльбын, Гильбэрын, Түнхэнэй сельскэ, Хэрэнэй сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомууд саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэридэ туһаламжа багаар үзүүлнэ.

Зарим сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомууд залуу депутадуудта туһалха, ниитын хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй болгохо талаар мүртэй ажал ябуулнагүй.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум дурсагдагша аймагуудай нютагай Соведүүдэй хүдэлмэридэ бии байһан бусад дутагдалнуудые заажа, тэдэнээ дары усадхахыень уялгалба.

АЖАЛШАДАЙ ГОМДОЛНУУДТА АНХАРАЛТАЙ БАЙХА

«Ажалшадай мэдүүлгэ, гомдолнууд болон дурадхалнуудые хараха дүрим тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1968 оной апрелиин 12-ой Указые Буряадай хэлхээ холбооной үйлэдбэриин управлениин ямаар бэелүүлжэ байһые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум хаража үзөөд, тусгаар тогтоол абаа. Буряадай АССР-эй хэлхээ холбооной үйлэдбэриин управлениин зарим предприятинуудта ажалшадай мэдүүлгэ, гомдол, дурадхалнуудые хараха гурим муугаар сахигдана гэжэ энэ тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Илангаяа Сэлэнгын, Кабанскын, Хэжэнгын, Турунтаевай хэлхээ холбооной узелнуудай, Улаан-Үдын почтамтын хүдэлмэри тухай илангаяа оло дахин гомдол ороһон байна. Элдэб бэшэгүүд, захяанууд, посылканууд төөрихэеэ һанадаг, эзэндээ хүрэхэ саг соогоо ошодоггүй телеграммануудь удаан ябадаг гэжэ ажалшад бэшэһэн байха юм.

Хэлхээ холбооной управлениин олон предприятинуудай нэрэ дээрэ ерэһэн гомдол болон бэшэгүүд бүридэлдэ абтадаггүй байгаа. Иимэ баримтанууд Баунтын, Турунтаевай, Ахын, Хурамхаанай аймагуудай хэлхээ холбооной узелнуудта элирүүлэгдээ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум «Ажалшадай мэдүүлгэ, гомдолнууд болон дурадхалнуудые хараха дүрим тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые бэелүүлхэ талаар ажал хүдэлмэреэ харюусалгатай болгохыень Буряадай АССР-эй хэлхээ холбооной үйлэдбэриин управлениие уялгалба.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮН ГАРГАГДАБА

Һалхан Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай Буряадай областной совет республикын городууд, аймагуудай центрнүүд ба һууриин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар абтаһан 1973 оной социалис уялгануудай хэр дүүргэгдэжэ байһые хаража үзөөд, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба.

Тус ажал үнгэрэгшэ жэлдэ манай Буряадай АССР-эй яһала һайнаар ябуулагдаа, һууриин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо, һэргээхэ, барилгынь һайжаруулха, ариг сэбэрыень һайнаар сахиха гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүдтэ онсо анхарал хандуулагдаһан байна.

Городууд болон аймагуудта 8200 мянган түхэригэй ажал хэгдээ, 150 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмай заһабарилагдаһан байна. 429 мянган дүрбэлжэн метр харгы ба тротуар асфальтаар хушагдаа, 430 мянган модод, һөөгүүд һуулгагдаһан байна.

Һууриин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар хүн зон, олониитэ нилээд ехэ ажал хүдэлмэри хээ юм. Жэлэй туршада хамта дээрээ 500 мянган хүн энэ хэрэгтэ хабаадаһан байна.

Аймагууд хоорондын ажалай социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаба. Гол түлэб 1973 оной дүрбэдэхи кварталда хэгдэһэн ажал хүдэлмэри хараада абтаа.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай Буряадай областной совет Прибайкалиин аймагта (аймсоведэйнь гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бахаев) 1973 оной дүрбэдэхи кварталда ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа гэжэ тэмдэглэбэ. Байрын гэрнүүдые заһабарилха түсэб 102 процент дүүргэгдэжэ, 63,2 мянган түхэригэй ажал хэгдээ. Дүрбэдэхи кварталда мүн 10 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэрнүүд ашаглалда үгтэһэн байна. Гадна ариг сэбэрыешье сахиха талаар ехэ юумэн хэгдээ.

Гэхэтэй хамта республикын зарим аймагуудта городууд болон бусад һууриин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзай областной Соведэй 1973 оной мартын тогтоолые бэелүүлхэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдаһан байна. Жэшээнь, Баунтын, Зэдын, Захааминай, Бэшүүрэй аймгүйсэдкомуудай, Бабушкин хотын горсоведэй гүйсэдкомой эльгээһэн тоосоонууд соо мүрысөөнэй гуримаар хараалагдаһан ажал хүдэлмэри хүсэд харуулагдаагүй. Һууриин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо ажалай хэгдээгүй дээрэһээ Хурамхаанай (аймгүйсэдкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Дампилон), Хойто-Байгалай (аймгүйсэдкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Просянников), аймагууд ба Хяагта хото (горсоведэйнь түрүүлэгшэ нүхэр Колодин) мүрысөөнэй дүн гаргалгада оройдоо хабаадангүй үлэшөө.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй тогтоолой ёһоор дамжуулгын Улаан туг 3 мянган түхэриг шангтайгаар Прибайкалиин аймагта барюулагдаа. Баргажанай аймаг хоёрдохи һуурида гаража, Хүүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. Һууриин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан олон хүнүүд тусгаар шагналнуудта хүртэһэн байна.

Экономикын эрдэм шудалагшадта туһаламжа

ҮЙЛЭДБЭРИИН ХҮСЭНҮҮДЫЕ ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

...Буряад орондо үйлэдбэриин хүсэнүүдые хурдан зүбөөр хүгжөөхэ гэһэн ...ин хараа шугам бодото дээрээ бэелүүлэгдэһэнэй мэдээжэ. Энэ ушар ...хүн зоной олошорхо ...тэ сэхэ нүлөө үзүүлээ. ...лхэдэ, 1926 онтой сабал, 1973 оной эхиндэ ...адай республикада ...уудаг хүн зоной тоо ... дахин олон боложо, ... мянганда хүрэбэ. Дайн урда тээхи табан жэлэй үедэ Улаан-Үдын ...зоной тоо илангаяа түргэн хубилаа. Зүбхэн лэ ...жэлэй (1926—1939 ...дта) туршада городой ...зоной тоо 3,3 дахин ...болоо. Манай хизаарта ...шленностиин хурдан ...нөөр хүгжэһые энэ тоо ...ална. Иигэжэ олошорхо ...мүнөөшье үргэлжэлнэ — городуудта, хүдэсэ...шэдэй тосхонуудта республикын хүн зоной хахад ...нь һууна. Хэрбээ 1926 ...Буряад ороной бүхы ...зоной 13 процентнь городта байһан һаа, 1973 ...январиин 1-нэй мэдээ... энэ тоо 47 процент ...од байба.

...спублика дотор дүрбэл...нэгэ километр газарта ... зэргээр 2,4 хүн мүнөө хүртэнэ. Хүн зоноор ...шог аймагуудһаа (1 ...лжэн километр газарта ...хүн хүртэдэг) гадна ...гаар хушаатай нэлэн...эо газар дайдатай аад, ...үсөөн хүн зонтой Баун..., Хойто-Байгалай, Ахын, ...ын аймагууд байха.

...лаан-Үдэ городто, дүтэ ...айнь нютагуудта хүн ...нь үдэхэтэй хамта он...һэнһээ хүнүүд ерэжэ, ... зоной тоо олошорно. ... бусад аймагуудта зо... үдэжэл, арад зоной ...олошоржол байна гэжэ ...ралтэй.

...омышленна үйлэдбэ... мүнөө үеын хүгжэлтэ ...зоной түбхинэлгые то...йлно. Улаан-Үдэ город... шадарай аймагуудта ...шленностиин ехээр ...тэй хамта 1959— ... онуудта 58 мянган ...он ондоо тээһээ ишэ... байна.

... иигээшье һаа, рес...ын хүн зон яһалашье ...нөөр үдэһэн байна ... 1970 ондо Буряад орон ... мянган хүн бүхэндэ ...сын талаар гараһан ...ууд гүрэнэй дунда зэр...һоо 28,9 процентээр, ... Федераци доторхидо ...оо 24 процентээр олон ... Гэхэтэй хамта 1950— ... онуудта манай ороной ... районуудтал адли бу... нютагташье энэ тоо ...тэһэн байна. 1968 ... үхибүүдэй тоо оло... ... эхилээ.

... зоной эрдэм һур... дээшэлүүлхэ гээшэ ...лис обществын хуули ... мүн. Тусхайта эрдэмдэ ..., ниитэ эрдэм, мэр... олгохо һургуулида зо... һургаха зорилго тон ...шада тоологдоно. Мүнөө ... үйлэдбэриие һайн мэ... хүтэлбэрилжэ шада... һургуулитай, түгэс мэр...тэй хүдэлмэрилэгшэд ... ажахыда улам олоо... хэрэгтэй болохо гэһэн ... эрдэм, техникын хүг... табижа байна. Бу... орондо хүдэлжэ байһан ... эрдэм һургуули ни...лээд дээшэлэнхэй. Энээниие тоогоор харуулаябди. Хэрбээ 1959 ондо хүдэлжэ байгаа зоной мянган хүн бүхэнэй 385-ниинь дээдэ, дунда (хүсэд бэшэ) эрдэмтэй байһан һаа, 1970 ондо энэ тоо 604 болоод байба.

Хүн зоной тоо, тэрэнэй ургалта, шанарынь ажалай хүсэнүүдэй хэмжээ тодорхойлдог шуу. Ниитын үйлэдбэриин бүхы дээрээ хэлбэришэгүй ургахатай хамта хүдэлмэриин наһанай хүн зониие зүбөөр хубаажа хүдэлгэхэ зохисотой эрхэ нүхэсэл бии болодог байна. Жэшээнь, 1960 онойхитой сасуулхада, 1972 ондо ороной ниитын үйлэдбэридэхи ажалай хүсэнүүд һурагггүй һайнаар, аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэдэг болоо гэжэ шэнжэлгэ харуулаа. Хэрбээ арадай ажахыда хүдэлөөд, үйлэдбэриһөө һаатангүй һурадаг зоной тоо 1960 ондо 81,5 процент болодог байһан һаа, мүнөө энэ тоо 93 процент болонхой гэхэ гү, али ажалай наһанай бүхы шахуу хүнүүд ажаллахынгаа хажуугаар эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Энэ үедэ арадай ажахыда хүдэлдэг зоной тоо 28 процентээр нэмээ.

Арадай ажахын һалбаринуудай, тэрэ тоодо промышленностиин бүридэлэй хубилхатай хамта эндэ хүдэлэгшэд эрдэм болбосоролойнгоо, бэлэдхэлэйнгээ талаар хубилалсана. Инженернүүд, технигүүдэй тоо илангаяа түргэнөөр олошорно. 1958 ондо бүхы хүдэлмэришэд соо эдэнэрэй тоо 8 процент байһанаа мүнөө 11,5 процент болоо.

Шэнэ техникэ нэбтэрүүлһэнэй, үйлэдбэриие нарижуулһанай, автоматикаар зэбсэгжүүлһэнэй ашаар бар хүсэнэй ажал хараа байса хүнгэдхэгдэнэ, зарим ушарта үгы хэгдэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын предприятинуудта орёо нарин техникэдэ мэргэжэһэн хүдэлмэришэдэй тоо илангаяа түргэнөөр олошороо. Жэшээлхэдэ, үшөө 1969 ондо бүхы хүдэлмэришэдэймнай 41,5 процентнь оньһон техникээр зэбсэгжэһэн хүдэлмэришэд болоод байгаа. Хэды иимэшье һаа, Буряадай промышленностьда бар хүсэнэй ажал үшөөл ехэ бии гээшэ.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда, социалис обществын хүгжэнги шатадаа, үйлэдбэридэ хабаагүй (хангалгын) һалбаринууд улам түргэнөөр хүгжэхэ хуулитай болонхой. Орон дотор, тэрэ тоодо Буряадташье ажалай бүтээсэ дээшэлһэнэй ашаар материальна үйлэдбэридэ хүдэлэгшэдэй тоо үсөөрхэ ёһотой болоно. Материальна үйлэдбэридэ ба хангалгын албанда ажаллагшадай тоо ямаар хубилхаб гэхэдэ, хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэд улам олошорхо байна. Энэ ушар хадаа хүн зоной хүгжэхэ, болбосорхо ябадалда һайн, хото хүдөөгэй илгаануудые усадхаха талаар ехэ алхам болохо, арад зоной байдал һуудал һайжаруулха гэхэ мэтын социальна ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ нүлөөлхэ юм.

Энэ табан жэлэй туршада, саашадаашье Буряад ороной байгаалиин баялигые ашаглахын, хойто аймагуудта промышленна шэнэ шэнэ түбүүдые байгуулхын тулада айхабтар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ болоно. Энээнтэй хамта хангалгын албанай үргэдхэгдэхэ байһаниинь элитэ. Тиимэһээ хүдэлмэриин ехэ хүсэн хэрэгтэй болохо юм. Хүдэлмэришэд үсөөнтэй районуудай тоодо манай республика ородог.

Арадай ажахые хүдэлмэриин хүсөөр хангахын тулада нэн түрүүн доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала. Хүдэлмэрилэгшэдэй һэлгэхэ ябадал усадхаха, ажалай сагые хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ мэтын арга нөөсэнүүд бии бшуу даа. 1972 ондо республикын промышленностьда дунда зэргээр нэгэ хүдэлмэришэнэй ажаллаһан саг 233 үдэр байба, зарим һалбарида бүришье үсөөн үдэр болоно. Гадна элдэбын хүндэтэй, хүндэгүй шалтагаануудаар ажалдаа гарадаггүй саг ехэ байһан зандаа. Халаануудай үедэ хүдэлмэриин сагай 10 процентнь миин һалаһан гэжэ тодороо. Энэнь жэлдээ 9 мянган хүнэй миин байһантай адли болоно. Ушар тиимэһээ промышленна предприятинуудта, барилгануудта доторойнь арга нөөсэнүүд ехэ байна.

Хүдэлмэрилэгшэдэй ходо һэлгэхэ ябадал ехэ гарза хохидол татана. Энэнь олон миллион түхэригөөр тоологдодог юм. Хүдэлмэришэдэй һэлгэдэггүй газарта ажалайнь бүтээсэ дээшэлжэл байдаг. 1972 ондо республикын промышленностьда хүдэлмэришэдэйнь 23 процентнь һэлгэһэн байна. Шэлэй, хүнгэн, онсолходо, текстильнэ, оёдолой, эдеэ хоолой промышленностьда, ой модоной промышленностьдахи хүдэлмэришэдэй гурбанай нэгэ хубинь жэл бүри һэлгэжэ байдаг юм.

Партиин XXIV съездын тэмдэглэһэнэй ёһоор Дурна Зүг болон Зүүн Сибиириин районуудта нүүжэ ерэһэн хүдэлмэришэдые эндэнь нютагжуулха гээшэ тон шухалада тоологдоно. Продукци абаха хүдэлмэри оньһожоруулха гаргашыень (илангаяа үсөөн хүнүүдые хүдэлгэхэ) бага болгохо гээшэ ниитын үйлэдбэри хүгжөөлгын шухала нүхэсэл болоно. Энэ асуудал Сибиириин, тэрэ тоодо Буряад ороной эрхэ байдалда илангаяа ехэ удха шанартай. Теэд промышленна предприятинуудта техническэ дэбжэлтэ удаанаар бэелүүлэгдэнэ. Энээнэй хойшолон ямар байгааб гэхэдэ, энэ табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлдэ (1971—1973 онуудта) энээнэй урда тээхи гурбан жэлэй (1966—1970 онуудтай) сасуулбал, ажалай бүтээсын хэмжээн нэгэ багаар доошолһон байна. Хэрбээ наймадахи табан жэлэй туршада хүдэлмэришэдые олошоруулһанай ашаар валова продукци 20 процент ехээр абтаһан байгаа һаа, энэ табан жэлэй түрүүшын 3 жэл соо энэ тоо 35 процент болоо. Хүдэлмэришэдые үсөөрүүлхын орондо иимээр олошоруулһан бологдоно. Иимэ гээгдэлые усадхахын тулада үйлэдбэриие оньһон техникээр, автоматикаар зэбсэгжүүлхэ эрилтэ түбхын түрүүндэ табигдана.

И. БУЯЕВА,
Буряад филиалай экономикын таһагай эрдэмтэн, экономикын эрдэмэй кандидат.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

ХҮРБЫН СОВХОЗДО

ХОНИШОН БҮЛЫН ЗОРИЛГО

Хүрбэ голой хойто бэедэ гарамсаар Дээдэ-Нуга нютаг нэмжыдэг. Ахалагша хонишон Ринчин-Доржо Дашабылобай даадаг отара эндэ үбэлжэжэ байнхай. Тэрэ гэр булэөрөө 460 эхэ хони харууһална. Үнгэрэгшэ жэлдэ Тээгдын дунда һургуули дүүргээд, комсомолой путевкоор түрэл совхоздоо ажаллахаар үлэһэн Люба басаганиинь, мүн Эрдэни хүбүүниинь хурьгашадаар хүдэлжэ, эсэгэдээ туһална. Гэрэй эзэн өөрөө хонин ажалда хүдэлһөөр балай үни болоогүйшье һаа, хонишоной мэргэжэлдэ нилээд шадабаритай болонхой юм. Тэрэ олоһон дүй дүршэлөө үхибүүдтээ дамжуулан үгэжэ, ажалайнгаа нюусатай танилсуулна.

Хонишоной бүлэ партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгые халуунаар дэмжэжэ, табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга абажа түлжүүлхэ гэжэ шиидээ бэлэй. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада үбһэ тэжээл, талха тарьяанай зүйл рационой ёһоор малдаа эдюулжэ, һайнаар харууһалжа, тобир гарганаар ондо оруулжа байна. Мүнөө үедэ Дээдэ-Нугын хонишод 340 хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Хонишодой «ургаса хуряалга» түлэг дундаа ябажа, хурьгадай тоо үдэр бүри олошорно.

— Манай бүлэ түл абалгые һайнаар үнгэргэхэ, нёдондонойхиһоо бага бэшэ нооһо хайшалха зорилготой, — гэжэ ахалагша хонишон хэлэнэ.

БУРУУНУУД БУЛШАНТАЙ

Үбэлэй һүүлэй һара түгэсхэжэ, хабарай эхин һарын гарабашье, үдэшэ үглөөнь шэмэрүүн хүйтөөр амилһан зандаа. Могой гэжэ газарта малшан Дагба Юмдылыков 80 бүрүү харууһална. Тэрэ юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй үбэлжэлгые муу бэшээр үнгэргэхые оролдоно. Дүй дүршэлтэй малшан халуун намар байхада үбһэ, һолоомо, талха тарьяанай зүйл үбэлэй сагта хүрэхөөр малайнгаа байрада зөөжэ абаа һэн. Мүнөө тэрэ тусхай зохёогдоһон рационой ёһоор үдэрэй 3—4 дахин бурууну удаа эдеэлүүлнэ, хоёр дахин бүлеэн уһаар уһална. 1973—1974 онуудай үбэлжэлгэдэ эрхим һайн бэлэдхэлтэй орохын түлөө малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Д. Юмдылыков бурууну удайнгаа шэгнүүр сүүдхэдээ 450—500 граммаар нэмээхэ гэһэн уялга абаа бэлэй. Хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, үнинэй малшан буруунуудаа булшантайгаар ондо оруулжа байна.

Ц.-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хориин аймаг.

ТҮРҮҮ АРГА ХЭРЭГЛЭН...

Энгельсина Иннокентьевна Истоминае мэдэхэгүй хүн холын Орлик тосхондо хомор байха. Даруу номгон зантай энэ эхэнэр аймагай больницада хүдэлжэ эхилһээр хорёод жэл боложо байна.

Энэ үе соо Энгельсина Иннокентьевна олон хүниие аргалан гаргаа. Тарюулхаяа гү, али ямар нэгэн ондоошье аргада ерэһэн хүнүүд Энгельсина Иннокентьевнаһаа һайн туһаламжа абаад, баяртай бусадаг.

Үбшэнтэниие саг соонь аргалха, хэрэгтэй туһаламжа хүргэхэ асуудалда нүхэр Истомина һаналаа саг үргэлжэ табижа байдаг. Энээнэйнгээ түлөө нютагайнгаа хүн зоной дунда хүндэтэй болонхой. Ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг, хүн зоной дунда хүндэтэй болоһон энэ эхэнэр аймагай Соведэй депутадаар һунгагданхай. Энгельсина Иннокентьевна хүн зониие һайнаар аргалха зорилгоор медицинын һүүлшын туйлалтануудтай танилсахые оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ Э. И. Истомина.

Д. ДУГАРОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Авторай фото.

ШАДАБАРИЯА БАЯЖУУЛНА

Мүнөө үеын һургуулида һуралсалай техническэ хэрэгсэл элбэгжээ. Магнитофон, кинопроектор, эпидиаскоп, фильмоскоп, ЛЭГИ гэхэ мэтын аппарадууд мүнөө һургуули бүхэндэ бии. Хэшээлдээ тэдэниие хэрэглэхэ гэхэдээ, зарим багшанар түрүүшээр шададаггүй байгаа.

Улаан-Үдын аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагай үүсхэлээр техническэ хэрэгсэлдэ дадалтай болгохын тула багшанарай тусхай һуралсал эмхидхэгдээ юм. Тэрэ һуралсал багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлдэг институдай техническэ хэрэгсэлэй кабинет соо болоо юм. Методист Л. М. Файнштейн багшанарай һуралсалые хүтэлбэрилээ. Багшанар хүдэлмэриһөө һамшангүй, амаралтын үдэрнүүдтэ хэшээлдэ ябадаг байгаа.

Тиигэжэ Улаан-Үдэдэ ойро оршодог Гүрэльбын, Сотниковой, Доодо-Ивалгын найман жэлэй һургуулинуудай бүхы багшанар амжалтатайгаар шалгалта барижа, һургуулиингаа техническэ хэрэгсэлтэй хүдэлхэ эрхэтэй болоо. Жэшээнь, бүхы дээрээ табяад багша кино харуулжа һураа.

Ф. СТЕПАНОВ.

Хүдөөгэй һургуулида—бүгэдэ ниитын анхарал

ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Ургажа ябаһан үетэниие зүбөөр хүмүүжүүлхэ гээшэ манай орондо бүгэдэ арадай хэрэг болонхой. Юуб гэхэдэ, совет хүнүүд юрэнхы эрдэмэй һургуули улам бүри хүгжэһэй гэжэ булта сэдьхэлдэг. Тиимэһээ пионернүүдэй, һурагшадай хүмүүжүүлгэдэ хүн бүхэн хабаадаха уялгатай.

Хурамхаанай аймагай Дэрээнэй дунда һургуулида научно-практическа конференци болоо һэн. Тэрэ конференци хадаа эдиршүүлэй коммунис хүмүүжүүлгэдэ һургуулиин, ниитын эмхинүүдэй болон түрэлхидэй хамта хабаадаха тухай асуудалда зорюулагдаа.

Классһаа гадуур хүдэлмэри эмхидхэгшэ А. Н. Делбонова «Коммунис хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ һургуулиин, бүлын, олониитын хамта хабаадаха ажал ябуулгаяа саашаданиь һайжаруулха зорилго тухай» гэһэн элидхэл хэбэ. Харин Дэрээнэй совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Ж. Д. Борбонов «КПСС-эй XXIV, мүн профсоюзуудай XV съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ажалай коллективүүдэй зүгһөө һургуулида үзүүлхэ туһаламжые саашаданиь хүгжөөхэ талаар профсоюзна организациин хүдэлмэри тухай» гэһэн элидхэл хээ.

Элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ олон түрэлхид эдэбхитэйгээр хабаадаба. Түрэлхид Ц. Б. Зандраева, Т. Ж. Майрова, багшанар, классай хүтэлбэрилэгшэд А. Б. Шагдурова, Н. А. Ринчинова, А. П. Аюшеева, һургуулиин директор А. А. Дандаров болон бусад нүхэд үгэ хэлээ. Үгэ хэлэһэн нүхэд һонирхолтой ажаглалта, дурадхалнуудые хээ.

Хүнүүдэй болбосоролые, ниитын харюусалгын мэдэрэлые һайжаруулангүй, эдиршүүлэй хүмүүжүүлгэ урагшаа ябахагүй гэжэ олон нүхэд мэдэрнэ. Үнэхөөрөөшье, энэ талаар коммунис парти ехэ эрилтэ табина ха юм даа. Тиимэһээ имагтал һургуули болон олониитын хамтын оролдолгын ашаар лэ эдиршүүлэй хүмүүжүүлгые улам һайжаруулха гэһэн зорилгоёо бэелүүлжэ болохо юм.

Түрэлхидэй иимэрхүү научно-практическа конференцидэ хабаадалга ехэ удха шанартай байна. Иимэ конференцидэ хабаадахадаа, түрэлхид хүүгэдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ тушаа асуудалаар олон юумэ ойлгожо абана, өөрынгөө харюусалгые мэдэрдэг болоно. **«Миний хүбүүнэй, миний басаганай һурадаг һургуулида ямар туһаламжа үзүүлээ гээшэбиб, ямар туһаламжа хүргэжэ шадахабиб?»** гэжэ хүн бүхэн өөртөө асуудал табидаг болоо һаа, ехэ һайн гэжэ һанагдана.

Үхибүүниинь ажалда дуратай гү, али бэшэ гү, ажалша хүниие хүндэлжэ һуранги гү, али үгы гү — мүн лэ түрэлхидһөө дулдыдаха.

Совхозой ажалша коллективүүд зарим классуудые шефтээ абаха ёһотой гэжэ конференци дээрэ шиидхэбэри абтаа. Жэшээнь, совхозой МТМ (ахамад инженерынь — В. Б. Санжижапов) 9-дэхи классуудые шефтээ абаа. Тэрэ коллектив үйлэдбэриин һуралсал эмхидхэхэ, машина шудалалгынь кабинедые тракторай болон машинын элдэб зүйлөөр хангаха уялга абаа. Тиигэжэ һаяын сагта һурагшадай дунда 25-һаа үсөөн бэшэ трактористые бэлдэжэ гаргаха юм.

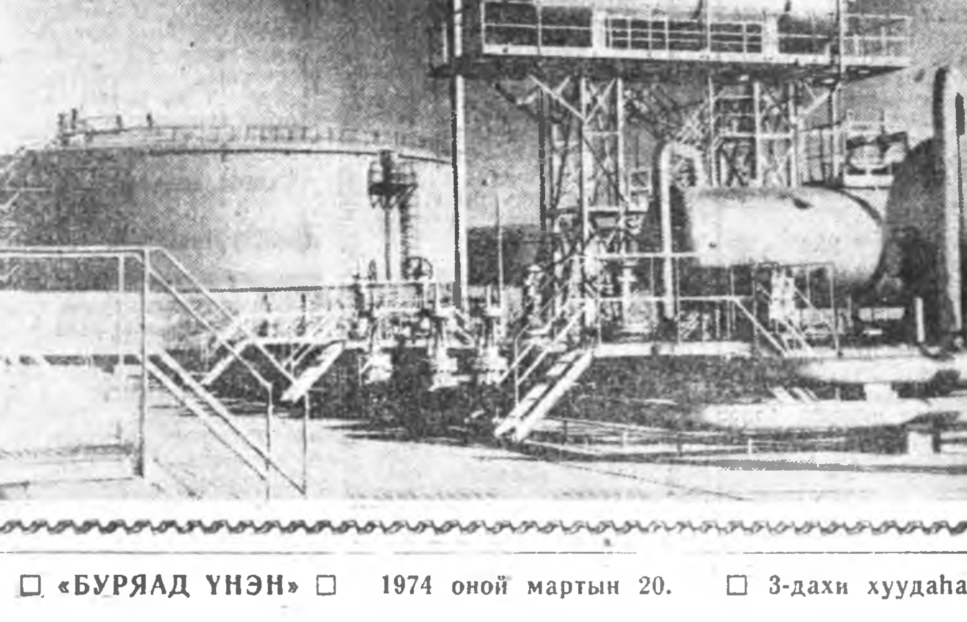
Совхозой рабочком пионернүүдэй болон ажалай, амаралтын лагерьнуудые эмхидхэхэ талаар туһаламжа үзүүлхэ гэжэ уялга абаа. Харин соёлой байшангай хүтэлбэрилэгшэд драматическа болон фотографуудай кружок эмхидхэжэ, һурагшадые олоор хабаадуулха юм. Медицинскэ болон наймаашадай коллективүүд 7-дохи, 8-дахи классуудые шефтээ абаба.

Бүгэдэ ниитын дунда һуралсал бэелүүлхэ гээшэ бултанда хабаатай хэрэг. Ямаршье һургуулида, ГПТУ болон СПТУ-дашье орожо, нютагай бүхы залуушуул дунда эрдэм олохо ёһотой, энэ хадаа олониитын хабаадалгаһаа дулдыдаха гэжэ конференци дээрэ хөөрэлдөө.

Тиимэ болохолороо, бүгэдэ ниитын һуралсалай бэелүүлэгдэхын түлөө, һурагшадай һургуулияа хаяхагүйн түлөө тэмсэл ябуулха гээшэ олоной хэрэг ха юм. Энэ талаар һургуулиин түрэлхидэй комитет ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай. Классуудай түрэлхидэй комитедэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилэн, һуралсал-хүмүүжүүлгын хэрэгые һайжаруулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень конференциин тогтоол тэрэниие уялгалаа.

Э. БУДАЕВ,
Дэрээнэй дунда һургуулиин багша.

Прагтахи эгээ түрүүшын нефть олзоборилгын барилга Хойто Румейлдэ Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар бодхоогдобо. Мүнөө эндэ жэлдээ 7 миллион тонно нефть олзоборилогдодог болонхой. Совет мэргэжэлтэдэй туһаламжаар мүнөө Хойто Румейлдэ нефтиин шэнэ хэбтэшэнүүд нээгдэжэ, тэдэниие олзоборилхо шэнэ барилганууд бодхоогдожо байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хойто Румейлдэхи нефтиин мантан томо резервуарнууд.

АДН-ТАСС-ай фото.

ШЭНЭ ИНСТИТУТ НЭЭГДЭЭ

Һүүлэй хэдэн жэлэй турша соо Буряадай АССР-эй эрдэмтэд уласхоорондын нилээд олон конференци, симпозиумуудта хабаадалсаа. Дели, Прага, Монреаль хотонуудта үнгэргэгдэһэн Уласхоорондын геологическа конгрессэй гурбан сессидэ манай геологууд хабаадалсаа, Токиодо бүддын шажан шэнжэлэгшэд элидхэл хээ, химигүүд Прага, физигүүд Будапешт, хэлэ бэшэг шэнжэлэгшэд Париж ошоо. Гэбэшье хилын саана нэгэтэ бэшэ иимэ асуудал гайхангяар асуудаг байгаа:

— Улаан-Үдэдэ эрдэмэй түб бии юм аал?

СССР-эй Наукануудай Академиин Сибиriин отделениин Буряадай филиалай хоёр институдта, мүн республикын 4 дээдэ һургуулинуудта 1.700 гаран научна хүдэлмэрилэгшэд хүдэлнэд. Тэрэнэй дунда эрдэмэй 30 доктор болон 600-гаад кандидадууд тоологдоно. Электронико ба шэнэ полимернүүдэй синтез, хүдөө ажахын малай генетикэ ба байгаали ашаглалга, радиофизика ба индо-тибет медицинын нюусануудые тайлбарилгатай холбоотой хүдэлмэри манай эрдэмтэд ябуулжа байна.

Имнэл даа, буряад нютагта Совет засагай асарһан хубилалтанууд. Һаяхана Буряадай байгаалиин институдай геологиин таһагай һуури дээрэ СССР-эй Наукануудай Академиин геологиин эрдэм шэнжэлэлгын институт нээгдээ.

Ямар зорилготой энэ институт байгуулагдаа юм? Юу хэхэ юм? Эдэ асуудалнуудые институдай эрдэмтэдһээ һурахын урда тээ, геологууд энэ институдһаа юу хүлеэнэб гэжэ мэдэе.

Буряадай геологическа управлениин ахамад геолог, геологиин эрдэмэй кандидат, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Пётр Чернакович Шобогоровтой уулзабабди. Оронойнгоо минеральна-түүхэй эдэй баазын хүгжэлтэдэ габьятай байһанайнгаа түлөө тэрэ хоёр жэлэй урда тээ Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа бэлэй. Манай хөөрэлдөөн СССР-эй геологическа картын дэргэдэ болобо. Энэ карта дээрэ Буряад оромнай томохон улаан толбо болон харагдана.

— Энэ хадаа манай Забайкалиин газарай хүрьһэнэй 90 процентнь гранитһаа бүридэдэг тула иигэжэ тэмдэглээтэй, — гэжэ **Пётр Чернакович Шобогоров** хөөрэнэ. — Харагты. карта дээрэ энэ область олон тоото зурлаахайнуудаар хээлээтэй. Энэнь эндэ газарай хүдэлөөнһөө болоһон хубилалтануудые харуулна. Иимэһээ эндэ зарим ашагта малтамалнууд бии болоһон байна. Хэрбээ Буряад ороной картые ямар нэгэн хибэс мэтээр харабал, энэ хибэс дээрэ ашагта малтамалнуудай олон уурхай, баялигууд байха. Эдээниие олохо, нээхэ хэрэгтэ манай геологуудай оруулһан хубита ехэ. Шанарайнгаа талаар ехэл хомор дайралдадаг хризотил-асбестын уурхай, пермит абадаг газар. Апатидуудай уурхай Сибириин ба Алас-Дурна зүгэй хүдөө ажахые минеральна үтэгжүүлгээр хангаха хэрэгтэ ехэхэн удха шанартай. Кварцнуудые абалга Сибириин промышленностиин зарим һалбаринуудай хүгжэлтэдэ туһатай байха. Энэ уурхайн баялиг ехэ һайн шанартай тула сонхын шэлһээ гадна хрусталь, химиин талаар сэбэр амһартануудые бүтээлгэдэ хэрэглэгдэхэ. Мүн эндэһээ абтаһан сахюур шулуун алюминиин промышленностьда хэрэгтэй. Манай геологууд полиметаллнуудай ба хомор металлнуудай руда олоо. Олон тоото халуун аршаанууд олдоо. Курорт санатори бариха арга боломжо бии. Геологууднай яһала амжалтатайгаар ажаллажа байна. Гэбэшье олон асуудал хүсэд һайнаар шиидхэгдээгүй байһаар. Эдэ бүгэдые шиидхэхын тула бидэ ондоо районуудай шэнжэлхы эмхи зургаануудта хандадаг байгаабди. Харин мүнөө өөһэдын институдтай болобобди. Энэ институт бидэндэ ашагта малтамал бэдэрхэ шэнэ арга олгохо, эрдэм шэнжэлэлгын тодорхойлго хэхэ, рудагай бүридэл, шанар шалгалга, энээнэй үндэһэн дээрэһээ ажахыда хэрэгтэйень шэлэн абаха хэрэгтэ туһалха үүргэтэй.

Геологиин институт томо шэнэ байшан соо һуурижанхай. Гэрэйнь бүхы дабхарнуудаар шэнэ прибор аппаратура тодхолго дүүргэгдэхэ байна. Гэбэшье энэ гэрынь үшөөл багадана. Үшөө хоёр корпус нэмэжэ барихаар мүнөө хараалагдажа байнхай.

— Эрдэм шэнжэлгынгээ хүдэлмэридэ эгээл шэнэ аргануудые хэрэглэхэбди, — гэжэ институдай директор, геолого-минералогиин эрдэмэй доктор **Ф. П. Кренделев** шэнэ түхеэрэлгэнүүдтэй бидэниие танилсуулха зуураа хөөрэнэ, — физикын, илангаяа ядерна физикын, химиин, космонавтикын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхэбди. Институдаймнай урда айхабтар ехэ зорилгонууд табигданхай. Угаа олон юумэ шэнжэлхэ хэрэгтэй. Юуб гэбэл, манай нютаг евроазиин континент дээрэ өөрсэ байра эзэлдэг ха юм. Эндэһээ зарим голнууд Байгалда шудхадаг, нүгөөдүүлынь зүүн тээшээ Амар дамжан, Номгон океан тээшэ уһаяа туудаг. Буряад оронойемнай эзэлжэ байгаа байра баһа нэгэ һонирхолтой юм. Академик Обручев энэ газарые «Азиин эртэ урдын зулай» гэжэ нэрлэһэн байна. Эндэ аяар 2 миллиард жэлэй туршада хуурай газар байһан. Эндэ уулануудай нуралга, газарай хүдэлөөн ехэтэ болодог байһан юм. Эндэ олон тоото ган, хахардаһан бии. Тиимэһээл эндэ һонирхолтой ашагта малтамалнууд бии.

Ушар иимэһээ институдай гол зорилго юун бэ гэхэдэ, газарай хүрьһэ гүйсэд һайн шэнжэлэн, ашагта малтамалнуудай бии болоһые тодорхойлго болоно. Иигэжэ манай геологуудта ашагта малтамалнуудай шэнэ баялигуудые эрдэм шэнжэлэлгын үндэһэн дээрэ түшэглэн бэдэрхэ шэнэ арга боломжонуудые олгохо байна.

— Хэрбээ Буряад оронииe ямар нэгэ гайхамшаг хибэс мэтээр харабал, энэ хибэсэй баруун захада айхабтар сэбэр уһатай Байгал байна, — гэжэ Ф. П. Кренделев үгынгөө түгэсхэл дээрэ хэлэбэ. — Хэрбээ Байгал руу гол горходой шудхахаяа болёо һаань, 400 жэлэй турша соо нуурай уһан Ангар мүрэнөөр урдан гараха һэн. Байгалые, тэрээндээ шудхан ородог голнуудые шэнжэлэлгэдэ манай институт хубитаяа оруулха зэргэтэй.

Буряадай эрдэмтэд үнинһөө хойшо энэ нуураар һонирходог юм. Геологиин эрдэмэй кандидат Даши Базаров энэ талаар горитойхон хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Эрхүүгэй гүрэнэй университедэй студент ябахадаа, тэрэ Байгалай баялигые хамгаалгада хүсэ шадалаа зорюулха гэжэ шиидээ бэлэй. Шэнэ институдта Даши Базаров энэ хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлнэ.

Буряад орондо шэнэ институт нээлгэ манай эрдэмтэдэй улам һайнаар, улам эдэбхитэйгээр научно-техническэ дэбжэлтын хэрэгтэ хабаадалсажа байһые гэршэлнэ.

Р. ГАВРИЛОВ.

ХЕЛЬСИНКИ ХОККЕИСТНУУДЫЕ ХҮЛЕЭНЭ

Финляндиин ниислэл — Хельсинки хотодо хоккейгээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ мүрысөөн үдэр хоногой ошохо тума дүтэлжэл байнхай. Мүрысөөн байгша оной апрелиин 5-һаа 20 болотор үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай. Хельсинки — «Хойто зүгэй сагаан город», «Балтиин далайн басаган» гэжэ хойто зүгэй оронуудай арадууд хэлсэдэг юм. Энэ хотын ажалшад спортын наадануудта дуратай, хирэ, хирэ болоод лэ спортын уласхоорондын мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ, дэлхэйн олон тоото ажалшадай анхаралые татажа байдаг болонхой. Жэшээнь, 1952 ондо эндэ Олимпиин наадан, удаа тээнь уласхоорондын томохон мүрысөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна.

— Уласхоорондын мүрысөөнүүдые үнгэргэлгөөр баян дүршэлтэй болоһон манай хотын спортын түлөөлэгшэд хоккейгээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданда бэлэхэнээр бэлдээбди гэжэ хэлэхэ аргагүйбди, — гэжэ ТАСС-ай корреспондентдэ эмхидхэлэй комитедэй главна секретарь Теуво Холопайнен мэдүүлбэ.

Хоккейгээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө наада өөрынгөө ниислэл хотодо үнгэргэхэ болоһон правительствын хүтэлбэрилэгшэд, республикын президент У. Кекконенэй ударидалга доро үнгэрэгшэ жэлһээ бэлэдхэжэ эхилһэн байгаа. Мүнөө спортын ордоной барилгын һүүлшын хүдэлмэринүүд хэгдэжэ дүүргэгдэхэ.

Хэнэйшье мэдэһээр, Финляндида нэгэтэ хоккейгээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдөө һааб даа. Тэрэ наадан 1965 ондо Тампера хотодо үнгэрһэн байгаа. Ушарынь хэлэхэдэ, тиихэ үедэ тус хотодо спортын томо байшан ашаглалгада үгтэһэн байгаа. Хоёрдохи тиимэ барилга Хельсинки хотодо 1966 ондо ашаглалгада ороһон байха юм. Мүнөө тэрэ ордон арбаад мянган хүниие багтааха аргатай. Финляндиин арадай Яахалли гэжэ нэрлэһэн энэ байшанда 1967 ондо баскетболоор, 1968 ондо эдиршүүлэй дунда хоккейгээр Европын түрүү һууринуудые эзэлхын түлөө мүрысөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна.

Хельсинки хотодо баригдаһан спортын ордон хоккейгээр түрүү һуури эзэлхын түлөө наадануудые үнгэргэжэ баймаар зохёогдоһон байба. Мүнөө уласхоорондын нааданда ерэһэн командануудай байха байранууд нэмэгдэжэ баригдаба ха юм. Жэшээнь, ордонһоо амяараа баригдажа эхилһэн таһалганууд соо суглуулагдамал командын гэшүүдэй хубсаһаа хатааха, бэеэ угааһаа эхилээд, хамаг юумэн хуу бии.

Ордоной талмай дээрэ үнгэржэ байһан нааданай дүн саг соонь харуулжа байха электронно-тоололгын машинанууд тодхогдожо эхилэнхэй. Сохижо оруулагдаһан, мүн ворота руу алдагдаһан шайбануудай тоонууд тэрэ дороо эдэ машинануудай ашаар харуулагдажа байха. Тиихэдэ хэнэй дамжуулһан шайба, хэн сохижо оруулааб, хэн нааданай гурим эбдээб, ялын хэды саг али команда абанхайб гэхэ мэтэ асуудалнууд тэрэ дороо харуулагдажа байха.

Нааданда ерэһэн команда бүхэн хотын түбһөө найман километрэй зайда кээгдэһэн «Полар» гостиницада байхаар хараалагдана. Тус гостиница 1972 ондо ашаглалгада үгтэһэн байна. Гостиницын талмай дээрэ спортсменүүдэй урилдаха тусхай харгы, финн бани, тамаралгын бассейн бии. Энээнһээ гадна команда бүхэнэй сугларжа нааданайнгаа дүн согсолхо, хөөрэлдэхэ, … сүлөөтэй сагаа үнгэр… тусхай таһалганууд … рэгдэһэн байна.

Команда бүхэнэй … сменүүд һорилгоёо … тын ордондо, мүн … оной мартын 15-да аш… гада үгтэһэн шэнэ ста… дээрэ үнгэргэхэ аргатай. … командын хэзээ, хэды … һорилгоёо үнгэргэжэ … хаар зохёогдоһон … график команда … эльгээгдэһэн байха … Түрүүшын команда … лиин хоёрто эндэ ерэхэ.

Наада үнгэргэгшэ суд… рай бригада арбан … бүридхэгдэһэн байна. … дэнэй дунда Совет … түлөөлэгшэ В. Домбров… оруулагданхай, ГДР, … шо, Чехословаки, … Швецийһээ нэжээд, Финл… ди, США-һаа хоёр-… судьянар ерэхэ. Наада… эхилхэһээ хоёр хоног … судьянар сугларжа, тус… семинар үнгэргэхэ болоно.

Дэлхэйн түрүү һу… эзэлхын түлөө үнгэргэ… нааданда гурбан зууһаа … шэ журналист ерэхээр … раалагдана.

Мүрысөөнэй боложо … ха үедэ Финляндиин теле… дени, радиогоор таһалга… гүй дамжуулга хэгдэжэ … ха. Мүн дэлхэйн хори… дээшэ оронуудта эндэ… дамжуулга хэгдэхээр хар… лагдана.

Мүнөө наада хараха ду… тайшуулай дунда тара… һан абонемент худал… үни хада дууһанхай. Фев… лиин 12-һоо нэгэ… гэ наада харамаар … ледүүд худалдагдажа эх… һэн байна. Билеты… тэ захил дэлхэйн … шье оронуудһаа. Финл… днин алишье тосхон … һаа телефоноор абтажа … лохо юм. Һонирхолтой … дануудта орохо дуратай… лай билеедүүд худалдагда…

(ТАСС).

132 ХЭЛЭН ДЭЭРЭ...

Дэлхэйн арадуудай 132 хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн 4 миллионһоо үлүү номууд Москвадахи гадаадын литературын бүхэсоюзна гүрэнэй библиотекэдэ (ВГБИЛ) хадагалагдажа байдаг юм. Энэ библиотекэдэ жэл бүри 42 мянган ном нэмэгдэдэг. СССР-эй 450 хотын 2,5 мянга гаран библиотекэ, харин 25 ороной 70 библиотекэ тэрэнэй фонднуудые хэрэглэдэг байна.

АПН-эй корреспондент Всеволод МАРЬЯНАЙ гуйлтаар ВГБИЛ-эй директор, түүхын эрдэмэй кандидат Л. А. ГВИШИАНИ энэ эмхи зургаанай хүдэлмэри тухай хөөрэнэ.

— ГАДААДЫН литературын бүхэсоюзна гүрэнэй библиотекэ Октябрийн революциин һүүлээр уданшьегүй бии болгогдоод, түрүүшээр үсөөхэн номтой батахан эмхи зургаан байһан юм. Тэрэнэй бүхы фонд тиихэ үедэ хэдэн зуугаад том байһан гэхэ. Энэ хадаа гадаадын литературые манай орон дотор хадагалдаг түб болонхой. ВГБИЛ-эй байшан 1966 ондо Ульяновска үйлсэдэ баригдаа һэн. Энэнь библиотекын ба ном шэнжэлхэ хүдэлмэриин бүхы эрилтэнүүдтэ харюусамаар шэмэглэгдэнхэй, түхеэрэгдэнхэй. Библиотекын бүхы таһалгануудайнь талмай — 24 мянган дүрбэлжэн метр. Байшангай гол талань — табан, ном хадагалдаг хубинь найман дабхар юм. 90 километр шахуу утатай тагууд дээрэнь 5 миллион ном хадагалагдахаар хараалагдана. Ном хадагалдаг хубинь оньһожоруулагданхай, лифтээр хангагданхай, уншагшадай эрилтэ хүсэлэнгүүдые 10—15 минутын турша соо хангаха конвейертэй, пневмопочтотой. Сэбэр агаар орожо байдаг, тэрэнэйнь шииг тааруулагданхай. Эндэ уншалгын 14 зал, хоёр конференц-зал, выставкын таһалганууд бии.

Номойнь жаса — библиотекын гол баялиг, соёлой, эрдэм наукын үнэтэ баялиг. Жэшээнь, искусствада хабаатай литературань 50.000 гаран том болоно. Эдэнь дэлхэйн искусствын олохон гол шэглэлнүүдые элирхэйлэн харуулна. Өөрсэ шухаг Шекспириана (6.000 шахуу том), фашистнуудта эсэргүүсэн тэмсэгшэдэй 1938 ондо Советскэ Союзда бэлэг болгон эльгээһэн, Испаниин түүхын, соёлой номууд энэ үнэтэ баялигуудай дунда бии.

Байгаали шэнжэлхэ эрдэмэй элдэб һалбаринуудта хабаатай литература 150.000 гаран том болоно. Эдэ бүгэдэнь дайнай һүүлээр хэблэгдэн гараһан, тиимэһээ хүн түрэлтэнэй мүнөө үеын эрдэм болбосоролые элеэр харуулна. Тодорхойлон хэлэбэл, социалис оронуудай научна литература олон арбаад мянган томһоо бүридэнэ. Гадаадын литературын, ниитын эрдэмэй жасанууднай улам бүри ургажа байнхай.

Номуудһаа гадна, баруун, зүүн тээхи 92 оронһоо 5.000 гаран элдэб литература: политическэ, ниитын эрдэмэй, номуудые шэнжэлэлгын, искусствын, библиотекэ шэнжэлэлгын асуудалнуудаар хэблэгдэн гараһан журналнууд, газетэнүүд библиотекэдэ эльгээгдэдэг.

Библиотекэдэхи уншалгын 14 зал тус тустаа өөрын онсо шэнжэтэй, өөрын үүргэ шэглэлтэй юм. Гурбан залынь эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ зорюулагдана. Дээдэ һургуулинуудай студентнэр, аха классуудай һурагшад юрэнхы зал соонь номоо үзэдэг. Профессорскэ зал, фашистнуудта эсэргүүсэлгын хүдэлөөнэй литературын зал-кабинет, Зүүн зүгэй оронуудай литературын зал (Африкын оронуудай литература, газетэ ба журналнуудые оруулалсан), искусствын талаар литературын зал, шэнэ номуудай зал эндэ бии. Миндаһан дээрэ буулгагдаһан 5.000 гаран бэшэг, харин 40 хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн диафильм, диапозитив ба һуралсалай фильмтэй фонотекэ бии юм. Гадаадын элитэ фонотистнүүдэй хөөрөөнүүд эндэ буулгагданхай. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшадай, дэлхэйн литературын элитэ ехэ түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд, зүжэгүүдэй фонограммануд ба бусад зүйлнүүдые эндэһээ оложо болохо.

Манай орон дотор хари хэлэ үргэнөөр шудалалгын аша туһада библиотекэ ехэ оролдолго гаргадаг юм. Лингафонно зал, кружогууд, семинарнууд, конференцинүүд энэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэдэг. Олон арбаад мянган хүн зон эндэ хари хэлэ шудалана.

ВГБИЛ мэдээсэлэй, научна ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, согсолбори каталогуудые, реферат ба мэдээсэлэй бюллетеньнүүдые, библиографическа болон намтарай тайлбари-мэдээнүүдые хэблэдэг юм.

Библиотекын тайлбари-мэдээсэлэй албан жэл бүри элдэб асуудалнуудаар үгөөр ба бэшэгээр 100.000 гаран тайлбари уншагшадтаа үгэдэг. Тэрээнһээ гадна, уншагшадтаа зорюулан лекцинүүдые эмхидхэдэгбди. Манай лектори — өөрсэ шэнжэтэй, интернациональна соёлой түб болоно. Москва ерэһэн гадаадын эрдэм, соёлой хэдэн зуугаад ажал ябуулагшад заабол эндэ ородог байна.

Дэлхэйн 80 ороной 1.500 библиотекэтэй, хэблэлтэй, университедтэй, эрдэм шэнжэлэлгын эмхи зургаантай номуудые абалсадагбди. Социалис оронуудтай харилсаамнай илангаяа амжалтатайгаар хүгжэнэ — аха дүү гүрэнүүдэй арадуудай хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэһэн хахад миллионһоо үлүү ном манай библиотекын жасада бии. Мүн энэ библиотекэ 10 мянган ном жэл бүхэндэ ханинартаа эльгээдэг. Великобританиһаа, США-һаа, ФРГ-һээ, Францыһаа, Японһоо олон литература абадагбди. Уласхоорондын харилсаанай, ондоошье аргануудые улам үргэнөөр хэрэглэдэг болонхойбди. Энэ ажал ябуулга харин оронуудтай Советскэ Союзай хэдэг соёлой харилсаае хүгжөөхэ үргэн ехэ программын гол хубинь, арадуудай сэдьхэл бодол баясуулха арга нүхэсэлнүүдэй нэгэ зүйлынь болоно.

Библиотекын хэрэгэй талаар Советскэ Союзай уласхоорондын харилсаа холбоон, правительствануудай хоорондын хэлсээнүүдһээ, мүн соёлой ба научна харилсаан тухай түсэбүүдһээ, протоколнуудһаа үндэһэлнэ. СССР дэлхэйн бүхы түбинүүдтэхи 57 оронтой иимэ хэлсээнүүдые баталанхай юм.

(АПН).

Конгын Арадай Республикын авиаторнууд оронойнгоо түб хото Браззавилиие харин гүрэнүүдээр ба өөрынгөөшье гүрэнэй холын районуудтай холбоһон шэнэ агаарай замуудые нээжэ байнхай. 7 жэлэй урда эмхидхэгдэһэн «Лина-Конго» гэжэ авиационно компани ашаа ба пассажирнуудые зөөхэ рейснүүдые жэл бүри олошоруулна. Эндэхи агаарай замуудта «АН-24» гэжэ совет самолёдууд һайнаар ашаглагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «АН-24» самоледой экипаж; Кораблиин командир совет летчик Генрих Гюлаян (дундань), совет штурман Алберт Серобян (баруун гарһаа), 2-дохи пилот Конгын летчик П. Окуму. Тэрэ Ульяновскын авиационно училищи дүүргэһэн байха юм.

ТАСС-ай фотохронико.

ПХЕНЬЯН

Совет посольстводо уулзалга болобо

ТАСС

СССР-эй, КНДР-эй хоорондо экономическа, соёлой харилсаа тогтоохо тухай 25 жэлэй урда тээ баталагдаһан хэлсээн хоёр арадай заншалта хани барисаа бэхижүүлгэдэ шухала үүргэтэй байгаа гэжэ КНДР-эй Захиргаанай Соведэй премьерэй орлогшо Цой Чжэ У совет посольстводо болоһон уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Корей арад аха дүү совет арадтай хани барисаатай байһандаа баясана, экономическа байгуулалтада, арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй зорилгонуудые бэелүүлхэдээ туйлаһан ехэ амжалтануудаарнь омогорхоно гэжэ Цой Чжэ У хэлэбэ. Японой колониальна дарлалта мүлжэлгэһөө Корейн сүлөөрхэдэнь, аха дүү совет арад туһалһан, корей арадай сүлөөрэлгын, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ, дайнай хойто тээхи экономическа байгуулалтын жэлнүүдтэ ехэ туһа хүргэһэн байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ХАНОЙ

Хани ёһоной албанай хэрэгээр

ТАСС

ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй премьер-министр Фам Ван Донг түрүүтэй ДРВ-гэй партийно-правительственна делегаци хани ёһоной албанай хэрэгээр Куба ошохоёо мартын 18-да Ханойһоо мордобо.

ПТВ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ле Зуан, ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй Национальна суглаанай Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Чыонг Тинь болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ делегациие үдэшөө.

СОФИ

Транспортнигуудай зүблөөн

ТАСС

Социалис оронуудай транспортна нэгэдэлнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн Руса хотодо боложо дүүрэв. Болгариһаа, Венгриһээ, ГДР-һээ, Польшоһоо, Румыниһаа, Советскэ Союзһаа, Чехословакиһаа, Югославиһаа уласхоорондын автомобильна пассажирска ба ашаа зөөхэ эмхинүүдэй мэргэжэлтэд тэрээндэ хабаадаба.

Хилын саанаһаа

• телефон • телеграф • радио

Ленинэй суртал һургаалай илан мандалга

Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглажа эхилһээр 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа Алма-Атада болоһон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ уласхоорондын олониитын һонирхол үүсхэнэ, гадаадын хэблэлэй гол анхаралда байна. Газетэнүүд, мэдээсэлэй бусад эмхинүүд энэ үгые дэлгэрэнгыгээр тунхаглана, Советскэ Союзай экономическа туйлалтанууд, КПСС-эй эб найрамдалта гадаадын политикын амжалтануудынь Ленинэй суртал һургаалай илан мандажа байһанай, социализмын түгэлдэр хүсэнэй гэршэ болоно, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан гуримаар зэргэ оршолгын гол ёһонуудай бэелжэ байһанай жэшээ болоно гэжэ тэмдэглэнэ.

«КПСС-эй бүхы совет арадай агууехэ баатаршалга» «Совет хүнүүдэй зохёон байгуулхы ажал тухай түүхэ бэшэгэй толотомо хуудаһан» — гэжэ социалис оронуудай газетэнүүд СССР-тэ шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглалгые тоолоно.

1954 онһоо хойшо 42 миллион гектар шэнэ газарые элдүүрилэн ашаглалга СССР-эй зүүн тээхи нютагуудта ороохо тарияанай шэнэ, ехэ бааза бии болгохоһоо гадна, ехэ ехэ областьнуудай экономикодо, соёл болбосоролдо ехэ хубилалта хэһэн, бүхы түхэл шарайень хубилгаһан байна гэжэ Польшын «Трибуна люду» газетэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ тунхаглахадаа, тэмдэглэнэ. КПСС-эй залан сэхэ политика совет хүдөө ажахые үндэһөөрнь хубилгаа, ажалшадай байдал һайжаруулаа.

Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалга СССР-эй хүдөө ажахын шэнэ бааза бии болгон, орон дотор газар тарияалан элдүүрилгые түргэдхөө гэжэ «Нойес Дойчланд» (ГДР) газетэ тэмдэглэнэ.

Советскэ Союзда шэнэ, боро газар элдүүрилгын эхинһээ хойшо үнгэрһэн 20 жэлэй турша соо гайхамшаг үрэ дүнгүүд туйлагдаа. Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалга СССР-тэ ажахын байгуулалтын гол шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ нүлөөлһэн байна гэжэ Италиин «Коррьере делла сера» газетэ бэшэнэ.

Совет хүдөө ажахын политикын бэелэлгые анхаралтайгаар адаглажа байдаг баруунай дипломадууд РСФСР-эй хара хүрьһэгүй нютагуудай хүдөө ажахые хүгжөөхэ түсэбүүдэй үргэн далайсатайе гайхана гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшэнэ. Совет хүдөө ажахыда саашадаашье туйлай ехэ мүнгэнэй һомологдохо байһые Л. И. Брежневэй үгэ элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

«1974 оной ургасын түлөө тэмсэл эхилбэ» гэжэ Л. И. Брежнев хэлээ гэжэ Баруун Германиин «Ди вельт» газетэ бэшэнэ.

«Хүйтэн дайнай» үлэгдэлнүүдые усадхан, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулһан ушар ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо гол ёһонуудые бэелүүлгэ КПСС-эй ленинскэ гадаадын политикын, КПСС-эй XXIV съезд дээрэ абтаһан эб найрамдалта программа бэелүүлхын түлөө шууд сэхэ тэмсэлэй амжалта болоно гэжэ Берлинэй «Нойес Дойчланд», Монголой «Үнэн» ба хэблэлэй бусад органууд Л. И. Брежневэй үгын гадаадын политическэ хубииень дэлгэрэнгыгээр тунхаглан мэдээсэнэ.

Аха дүү партинуудтай, социалис оронуудай арадуудтай Советскэ Союз нягта холбоо барисаатайгаар интернациональна политикаяа бэелүүлнэ гэжэ Л. И. Брежнев үгэ соогоо тэмдэглээ гэжэ Индиин «Нэшнл геральд» газетэ бэшэнэ. Л. И. Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр һаяхан Куба ошоод бусалга энээниие элирхэйлэн гэршэлээ.

Советскэ Союзай, Франциин хүтэлбэрилэгшэдэй һаяхан Пицундада хэһэн хөөрэлдөөнүүд тушаа үндэр сэгнэлтэдэ Франциин хэблэл, информационно агентствэнүүд гол анхаралаа хандуулна.

Л. И. Брежневэй Франциин Республикын толгойлогшотой хэһэн хөөрэлдөөнүүд хэдэ хэдэн гол шухала асуудалнуудаар хараа шэглэлэй улам бүри дүтэ болгоходонь, хоёр талада туһалха байна. Тиигэжэ уласхоорондын оршом соо Советскэ Союзай, Франциин хамтааран ябуулга хэхэ аргыень бүри ехэ болгохо байна.

Совет-француз харилсаа холбоон социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай һайн жэшээ боложо, эдэ хоёр оронойл аша туһада бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгын аша туһада харюусана гэжэ Кипрэй «Харавги» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

ВАШИНГТОН

Алма-Атада Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ тухай „Балтимор сан“ бэшэнэ

ТАСС

'Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ асари ехэ шэнэ программаяа Советскэ Союз бэелүүлжэ эхилбэ гэжэ «Балтимор сан» гэдэг американ газетэ бэшэнэ.

Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалгын 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа Алма-Атада болоһон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые газетэ шэнжэлэн тунхаглахадаа, хэдэн миллион гектар газар дээрэ мүнөөнэй шэнэ ажахынуудые эмхидхэн байгуулха гэжэ энэ программа дотор хараалагдана гэжэ тэмдэглэнэ.

Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ дотор дурдагдаһан энэ шэнэ проект хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын тула Советскэ Союзай гаргадаг ехэ хүсэлэл оролдолгонуудай зарим хубинь болоно гэжэ «Балтимор сан» бэшэнэ. Сибириин холын нютагуудые, Дунда Азиин сүл губинуудые хүгжөөхэ программа эндэ бэелүүлэгдэхэ байна.

Алма-Атада КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэһэн үгынь гадаадын политическэ хубиие «Балтимор сан» шэнжэлхэдээ, баруун оронуудтай харилсаандахи шахардуу байдал һуларуулха политикаяа Советскэ правительство үргэлжэлүүлхээр шиидэнхэй гэжэ Л. И. Брежнев баталан хэлээ гэжэ мэдээсэнэ.

КАИР

СОВЕТ-ЕГИПЕТ ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРИЛСААН

ТАСС

СССР-эй ба АРЕ-гэй хоорондын экономическа, техническэ харилсаан тухай хэлсээндэ гар табигдаһаар 3 жэлэй ой гүйсэбэ.

Энэ хэлсээ бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Совет мэргэжэлтэд бэдэрэлгэ шэнжэлгын ехэ хүдэлмэри хэһэн, Египедэй бүхы территори дээрэ ороохо тарияа хадагалха элеваторнуудай, складуудай проект табихын тула шухала мэдээнүүдые суглуулһан байна. Асуанска үндэр хаалтын ехэ сөөрэм соо загаһа үсхэбэрилхөөр хараалһан хэлсээнэй асуудалнууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Египедэй 1300 шахуу һуурин тосхонууд электрижүүлэгдээ.

Байгша оной январь һарада тус хэлсээндэ гар табигдаа һэн. Энэ хэлсээнэй үндэһөөр Таббин хотодохи цементын заводые үргэдхэлгэдэ шухала хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдые Советскэ Союз эльгээхэ. Энэнь дүүрэн хүсөөрөө хүдэлжэ захалхадаа, Африка түбидэхи иимэ түхэлэй эгээн ехэ предприятинуудай нэгэниинь болохо юм.

Жэлдээ 600 мянган тонно цемент үйлэдбэрлэн гаргаха ондоо завод Асьют хотодо бариха проект табигдажа дүүрүүтэй байна. Эдэ хоёр барилгын ашаглалгада оруулагдахадань, Египет цементээр бүрин хангагдаад, зарим хубииень гадаадада эльгээхэ аргатай болохо.

СССР-эй ба АРЕ-гэй хоорондын экономическа, техническэ харилсаан хүгжэнэ, бэхижэнэ. Хелуанска металлургическа комбинадай, Нагхаммадиин алюминиин бүлэг барилга хэгдэжэ, сүл губи элдүүрилэн уһалагдажа байнхай.

ПРАВДА БУРЯТ…

Нэгэдэхи хууд… КПСС-эй Центральна… митедтэ. КПСС-эй Бур… обкомдо. «Тарияашадай… бар газаа ороо» — ре… ликын ажахынуудһаа … һан тобшо мэдээсэл… суглуулбари.

Хоёрдохи …ууда… Арадай хиналтын ко… тэ. «Түрэл орон дотор… — ТАСС-ай тобшо м… сэлнүүдэй суглуулбари.

Гурбадахи хууда… «Гээгдэлһээ гарахабди»… манай хөөрэлдөөн. Хи… саанаһаа.

Дүрбэдэхи хууда… «Байлдаан соо бата… хани нүхэсэл» — Ю. К… ной статья. «Һуралса… хүдэлмэри зэргэ дабж… — Л. Мартынова, В. … сов гэгшэдэй статья.

СЭНХИР ЭКРА…

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ…

Улаан-Үдэ. 17.00 — … жуулгын программа. … — «Вергилиус Норейка … лана» — фильм-конце… **«Орбита»** 17.50 — СС… эй арадуудай үбэлэй … такиадын түгэсхэл. 18… 19.00 — Забһарлалга. … — «Время» — мэд… программа. 19.30 — … атлетикээр «Дружба» … шанда хүртэхын түлөө … хоорондын мүрысөөн … ванһаа дамжуулагда… **Улаан-Үдэ.** 19.55 — … панорама. 20.15 — Б… дай радио ба телеви… арадай инструмент… оркестрэй концерт. 20.40 … «Мал ажахы — … ажал» гэһэн дамжуулга. **«Орбита»** 21.20 — «С… пени» гэһэн олон се… телевизионно фильмы… хая пристань» гэһэн 4… серинь харуулагдаха. … — Рудольф Керер н… 23.30 — «Время» — … сэлэй программа. 24.00 … Футболоор Европын че… нат. (1/4) ЦСКА (Болгар… «Бавари» (ФРГ). … һаа дамжуулга (үнгэтэ…

ХОЁРДОХИ ПРОГРА…

Улаан-Үдэ. 21.25 — … локи 41-го» — уран … най фильм. 22.45 — «… товские колокольчики… фильм-концерт.

Редакторай орлогш…
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефон…

г. Улан-Удэ, ул. … на 35. Телефоны: ред… ра — 54-54, приёмная … 54-93, зам. редактора … — 68-08, зам. редактора … 62-62, отв. секретар… 50-52, секретариат—… отделы: партийной жизни … 60-91, сельского хоз… — 64-36, 63-86, пропаг… и агитации — 56-23, … мышленности и стро… ства — 61-35, советс… строительства и быт… 69-58, культуры в шко… 60-21, писем и рабсел… ров — 67-81, информа… 34-05, общественная … ная — 56-62, машинно… ро — 57-63, фотолабор… рея — 33-61.

 □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н-00379. Заказ № 00…